

XIII EVF. * SZAM 150
C10J - Koloz
Julius 20
1990 EV -

TAXA POSTALA
PLATTINUM NUMERAR
No. 244.716/929

Ara 3 lej

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Strada Baron L. Pop (v. Brassai-
utea) 10. szám. Telefon: 9-77.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	1150 Lei
Félévre	600
Negyedévre	320
Egy hónapra	110

KÜLFÖLDI
ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy óra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénznem).
Egy évre 10 dollár.
Hirdetések tarifája szerint
vételnek fel.

KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Letartóztatták a borsai három antiszemita papot és az antiszemita mozgalom 25 főkolompósát

KI A FELELŐS?

Írta: MARTON ERNŐ

Az a több mint négy órás tanácskozás, amelyet esütörtök éjjel a Zsidó Parlamenti Klub delegációja folytatott Vajda belügyminiszterrel, sok olyan kérdésre derített világosságot, amelyek eddig az érthetlenség homályában állottak. Sajnos, nem vagyunk felhatalmazva, hogy ennek az egészen bizalmas jellegű tanácskozásnak részleteit nyilvánosságra hozzuk, de vannak momentumok, amelyeket a köteles diszkreció megsértése nélkül is nyilvános megvitatás tárgyává lehet tenni.

Valamennyien, akik a tanácskozáson részt vettek, azzal az öszinté igyekezettel voltak eltelve, hogy mindent megmondjanak, ami a lelkiüket nyomja. Vajda belügyminiszter ugyancsak minden leplezetés nélkül ismertette a maga álláspontját, nyíltan és férfiasan vállalta a felelősséget mindazért, ami az utóbbi hetekben az ő reszortjához tartozó hatásköri területeken belül történt. Jól értik meg a nüanszot, mert ezen van a hangsúly: a belügyminiszter vállalja az antiszemita zavargásokkal kapcsolatos felelősséget, de csak addig a mértékig, amíg az ő reszortja és hatásköre terjed. Azon túl másra tartozik a felelősség.

E sorok írójának, aki figyelmes lélekkel vett részt a szokatlanul alapos és mélyreható tanácskozáson, az a legbensőbb érzése, hogy Vajda belügyminiszter öszintén és fenntartás nélkül szeretné megakadályozni az antiszemita zavargásokat, amelyek kínosan és fájdalmasan érintették s a maga módszerükkel megfélemlen minden el is követelt, hogy a zavargások ne következzenek be. Teljesen egyéni meggyőződés szerint tehát a belügyminiszter jószándéku ember, aki nem viseltetik animozitással, vagy ellenséges érzülettel a zsidóság iránt. Azért hangsúlyozom ezt ki, mert vannak sokan ebben az országban, közöttük igen tiszteltreméltó vezetőemberek, akik ennek az ellenkezőjét vallják. Engem ép ez a négy órás tanácskozás erősített meg abban a meggyőződésemben, hogy Vajda a zsidó kérdéssel kapcsolatban jóindulatú és tisztességes álláspontot foglal el.

De hogy is mondja a közmondás: „a pokol utja a jószándék kövével van szegélyezve”. A módszerek, amelyekkel Vajda Sándor az antiszemita agitációval szemben küzd és a jövőben is küzdeni akar, végzetesen elhibáztak és veszélyesek. Az erőskezü Vajda ebben az egy kérdésben a szelid kísérletezés és szeretetteljes meggyőzés eszközeit alkalmazza az antiszemita agitátorokkal szemben és meg van győződve róla, hogy ez az egyedül célravezető módszer.

Hát azt akarják, hogy közéjük lövessék? Azt akarják, hogy vér folyjon? Kérdezte a tanácskozás során többször is, amire természetesen mindannyian kezeiket égnek emelve, kórusban válaszoltak:

— Isten ments! Tőlünk áll a legtávolabb az ilyen kívánság.

Ugyanakkor azonban a leghatározottabban rámutattunk arra is, milyen nagy távolság van a mindent megbocsátó szemethunyástól a vérontásig és hogy vannak még közbeeső állomások, amelyek elég hatások ahhoz, hogy sor tüz nélkül is meg lehessen akadályozni az olyan súlyos zavargásokat, aminők

az utóbbi hetekben az ország különböző részein előfordultak. A lelketlen agitátorok által fellázított tömegek nem látnak bele Vajda belügyminiszter lelkének titkos rekeszeibe, ők csak azt látják, hogy büntetlenül lehet agitálni, büntetlenül lehet bünt elkövetni és ezzel a lehetőséggel élnek is. Sőt éppen abból a szeretetteljes passzivitásból, amellyel egyes hatósági közegek az antiszemita bűnözőket kezelték, a távolállók azt a logikus következtetést vonhatták le, hogy a kormány enyhe szimpátiával kíséri a zsidóság ellen irányuló aknamunkát.

Az események mindennél beszédesebben cáfoltak rá Vajda belügyminiszter módszeraira és megmutatták, hogy ezek az eszközökkel nem lehet biztosítani sem az ország nyugalalmát, sem a zsidóság élet- és vagyonbiztonságát. Éppen ezért ezeken a módszerekön sürgősen változtatni kell, még pedig oly módon, hogy ennek az országnak minden egyes lakosa tudja és érezze, hogy a kormány elítéli az antiszemita igaztást és nemcsak elméletben itéli el, hanem minden rendelkezésre álló eszközzel igyekszik azt megakadályozni s az összes polgárok nyugalalmát és biztonságát egyformán megvédelmezni. Azok a szelid módszerek, amelyekkel Vajda belügyminiszter eddig az antiszemita agitátorokra hatni próbált, végérvényesen esőtört mondoták és nem egyszer visszafelé is sülték el. Sürgős revízióra van tehát szükség, mielőtt még a hullámok össze nem csapnak fejünk fölött. Mindennek megvan a maga ideje. Megvan az ideje a szelid szónak és megvan az ideje az erős kéznek. Azt hisszük, senki sem kételkedik ebben az országban, hogy most az erős kéz ideje következett el. Ebben az országban ma már csak erős kézzel lehet rendet teremteni.

Még ennél is fontosabb azonban Vajda Sándor kijelentéseinek ama része, amely a felelősségre vonatkozik. A belügyminiszter vállalja a felelősséget mindazért, ami az ő reszortján és hatáskörén belül történik. Megfordítva és azt jelenti, hogy nem vállalja a felelősséget azokért a dolgokért, amelyek más reszortminiszterek hatáskörében történtek. Itt a belügyminiszter kétségtelenül az igazságszolgáltatásra gondolt, amelynek magatartása az antiszemita agitáció kérdésében valóban érthetetlen és néha egyenesen feltűnő. Mert figyeljük csak meg, mi a tipikus lefolyása egy hatósági eljárásnak az antiszemita kilengésekkel kapcsolatban. A rendőrség megjelenik a helyszínen, néha pontosan, de a leggyakrabban elkésve és rendszerint eszközöl néhány letartóztatást. A törvény szerint a rendőrség és csendőrség legfeljebb huszonnégy óráig tarthat valakit letartóztatásban, amelynek letelte után a vádlottat át kell adni az ügyészségnek. Az ügyészség pedig száz eset közül kilenvenkilencben a letartóztatottakat szabadonbocsátja. Az utolsó fél évben az ország különböző részein legalább négy-ötszáz letartóztatás történt antiszemita zavargásokból kifolyólag. Ebből a 4-500 letartóztatottból legfeljebb huszonöt-harminc került vizsgálati fogságba, legfeljebb öt-tíz került ténylegesen bírósági főtárgyalásra és legfeljebb egy-kettő lett elítélve.

Ennél a jelenségénél Vajda belügyminiszter joggal teheti fel a kérdést, vajon ő a hibás abban, hogy az antiszemita agitátorok nem nyerték el méltó büntetésüket s vajjon szabad-e őt ezért felelősségre vonni? Viszont Ionian igazságügyminiszter, akinél a Zsidó Parlamenti Klub delegációja szintén panaszt emelt, azt válaszolta, hogy a bíróság autonóm testület, amelynek dolgába még egy miniszter sem avatkozhat bele.

Ez az a pont, ahol az egész probléma eldőlt, ez az a pont, amely az összes biztatók ellenére is a legmélyebb aggodalommal tölt el bennünket. Mert itt derül ki az, hogy végeredményben senki sem felelős azért, ami ebben az országban történik. A közigazgatás teljesíti a kötelességét, az igazságügyminiszter teljesíti a kötelességét, a bíró és az ügyész csak a saját lelkiismeretének tartozik számot adni, a bűnösök pedig szabadon járnak, kelnek, agitálnak és rendet bontanak anélkül, hogy a legcsekélyebb bántódásuk történe. Legfeljebb csak a rendőrség fogja le őket, de a legrosszabb esetben huszonnégy óra muíva ismét tovább folytathatják ott, ahol elhagyták. Nincs abban semmi rendkívüli, ha temperamentumos fiatal emberek ezt a mesterséget mint mulatságos sportot üzik, amelynek még az a haszna is megvan, hogy az illető előbb, utóbb nemzeti hőssé válik.

Ez a jelenség a mai kormányzati rendszernek olyan szervi hibája, amely halálra csirák rejt magában. Az alkotmányos kormányzás nem ismeri a részlet-felelősség elvét. Nem lehetséges az, hogy Vajda miniszter felelőssége csak a letartóztatásig terjedjen.

Junian igazságügyminiszteré a bírósági tárgyaló teremig, Mihalache földművelésügyi miniszteré pedig a közbirtokossági erdő kitermeléséig. Moldovan tartományi igazgató Mihalachehoz intézett jelentésében például egyenesen a földművelésügyi minisztert teszi felelőssé a máramarosi antiszemita kilengésekért, amelyeknek okát a nép gazdasági nyomorában látja. Nem fogjuk elismerni soha, hogy ilyen részlet-felelőségeket és felelősség-határokat lehessen felállítani. A kormány és a kormánynak minden tagja egyetemlegesen felelős azért, ami az országban történik és nem igaz az sem, hogy a bíróság olyan ítéletet hozhat, amilyent akar, mert a bíróság ítéleteit a törvények szabják meg s ha a bíró nem a törvény szerint ítél, akkor a kormánynak alkotmányos joga és kötelessége a bíróságot is kényszeríteni a törvények respektálására. A legszomorubb szegénységi bizonylat a kormány számára ez a játék, amely most a felelőségre kérdése körül folyik s amely azt bizonyítja, hogy hiányzik a kormányból az a belső kohézió és szolidaritás, amely az egészséges és nyugodt kormányzáshoz szükséges. A panaszkodót ma Vajda Junianhoz küldi, Junian Mihalachehoz, Mihalache Maniuhoz és ez egész egy circulus vitiosus, amelynek nincs egyetlen olyan szilárd pontja, amelyben meg lehetne kapaszkodni. A kormánynak, ha továbbra is kezében akarja tartani az ország ügyeit, sürgősen ki kell operálnia magából ezt a szervi hibát, mert ha nem, akkor az ország előbb, utóbb abból a részletfelelőségből sem fog kéri, amelyeket az egyes reszortminiszterek ma még vállalnak.

Katonai segédlettel letartóztatták a három papot, Berindei feleségét és az agitáció 25 vezetőjét

Borsá, július 19. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap számunkban részletesen beszámoltunk arról, hogy a Zsidó Parlamenti Klub energikus intervenciójának eredményeképpen Vajda belügyminiszter végül elhatározta magát erősebb rendfenntartó intézkedések tételére. A Zsidó Parlamenti Klub tagjainak sikerült a belügyminisztert meggyőzni arról, hogy a máramarosi és bukovinai antiszemita zavargásokat a legdrasztikusabb intézkedésekkel kell letörni, mert ellenkező esetben véres megmozdulásokban robbanhat ki az agitátorok által felheccelt néptömegeknek az általános gazdasági helyzetből fakadó nagy elégedetlensége.

Eindul egy zászlóalj katonaság foganatosítani a letartóztatást

A zsidó parlamenterek, elsősorban pedig dr. Fiseher József és dr. Marton Ernő intervenciójának eredményeképpen Vajda Sándor belügyminiszter — mint azt jelentettük — távirati utasítást adott Jaga máramaros megyei prefektusnak a bujtogató lelkészek és a zavargásokat irányító paraszt agitátorok letartóztatására. Az utasításnak megfelelően tegnap délután a Szigeten állomásozó vadászrezdnek egy zászlóalj indult ki Borsára Teofanescu őrnagy vezénylete alatt. A katonák gépfegyverrel és kézigranátokkal voltak felszerelve és teljes harci felszerelésben vonultak ki Borsára, mert ott tartottak, hogy a borsai papok fegyveres el-

lenállásra szervezik meg a felbujtott parasztokat.

Ellenállás nélkül foganatosították a letartóztatásokat

Este nyolc órakor érkeztek ki a katonák Borsára. Teofanescu őrnagy két részre osztotta csapatát. Az egyik Borsán maradt és a faluban lakó agitátorok házeit őrizte, a másik pedig őrzőrajtokra oszolva. Recege és Polyána falvak között érkelt. Reggel fél hatkor dr. Chindris Ilea főügyész, Barbuceanu vizsgálóbíró és Sfetea csendőrkapitány, a máramaros megyei csendőrlégi parancsnoka, elindultak Maramaroszigetről Borsára, ahová negyed tíz órakor érkeztek meg. A hatósági vezetők megérkezése után egy század katonaság, valamint a gépfegyveres tag elindultak Polyánára. A három lelkész szombat délelőtt a polyáni templomba hívta egybe a parasztokat. Ezek azonban az éjszaka folyamán értesültek a katonaság megérkezéséről és jónak látták a gyűlésen meg nem jeleni. Polyánán néma csend fogadta a hatóságok kiérkezését. A katonák azonnal körülvették a parasztagitátorok házeit és husz parasztot letartóztattak. Ugyanakkor lezárták a polyáni görögkatolikus templomot, amelynek harangjai az elmúlt hónapokban az antiszemita agitáció szimbólumai voltak. A parasztkok a karhatalom láttára meg sem kíséreltek ellenállást tanúsítani a hatósági vezetőkkel szemben.

(Folytatás a harmadik oldalon).

Mit tartalmaz az új egészségügyi törvény

A kisebbségi egyházak képviselői az egészségügyi bizottságban. — Népjóléti hivatalok diplomás vezetőikkel. — Evenként közszemlére teszik a gyakorló orvosok listáját. — Népszavazás a korcsmák élete felett. — Nem örökölhetők a gyógyszertárak?

Cluj—Kolosvár, július 19. A Monitorul Oficial legújabb száma közli az új egészségügyi törvényt. Az új törvényben számos érdekes és új rendelkezés található, úgy az egészségügyi intézményekre, mint az orvosokra, drogistákra és fogtechnikusokra nézve. A 62 oldalas, 572 paragrafusból álló új egészségügyi törvény főbb rendelkezései a következők:

Szegénységi bizonyítvány állandó ingyenes kezelésre

Minden megyei székhelyen egy kórháznak kell működnie, speciális osztályokkal felszerelve és egy járványosztállyal, azonkívül egy egészségügyi laboratóriumnak, egy poliklinikának és egy népjóléti hivatalnak kell lennie. A megyék egészségügyi területekre osztandók fel, egy-egy ilyen kerületnek legfeljebb százezer lakosa lehet. Az egyes községek kötelesek ingyenes orvosi kezelést biztosítani a szegényorsú lakosoknak. Ezért listát kell készíteni azokról, akik igényt tarthatnak az ingyenes kezelésre és ezen szegények bizonyítványt kapnak, amelynek birtokában bármikor jelentkezhetnek ingyenes kezeléssel céljából. A községekben legalább minden 20.000 lakosra egy községi orvosnak kell esnie, a kis falvakban pedig ez a szám 10.000-re eszik.

Az egyes községek közösen tarthatnak egészségügyi szolgálatot

A falvakban a községi orvos mellett egy betegápoló nővér is teljesít szolgálatot, akinek a kötelessége többek között az is, hogy szociális ankéteket tartson a családok körében, tanácsokat adjon a jó gazdálkodásra és tisztaságra, valamint hasznos háziiparra tanítsa az asszonyokat. Minden faluban népjóléti otthont is kell létesíteni. Ha ez anyagilag nem áll módjában, úgy a megyének kell erre segítséget nyújtania.

A városokra nézve mások az intézkedések. Az egyes városoknak kötelességük szubvencionálni azokat az egészségügyi és népjóléti intézményeket, a melyekre lakosságuknak speciális szükség van. Ezért legalább egy három speciális gyógykezelést nyújtó kórházat, egy poliklinikát, egy népjóléti hivatalt és egy tudóstanatóriumot kell fenntartania.

A városi főorvos mellett, minden 50.000 lakosnál egy hatósági orvos teljesít szolgálatot

Ezenkívül községi orvosok is működnek a municípiumok területén (igy Kolosváron is), még pedig minden 30.000 lakos után egy orvos számítandó. Ezeket a város fizeti. A városokban 22 tagú egészségügyi tanács működik, a polgármester elnökletével és népjóléti kérdésekben behívható a legtöbb hívóval rendelkező kisebbségi vallásfelekezeti képviselője is a bizottságba. De ennek csak tanácsadó szerepe lehet. Az egészségügyi tanácsoknak legalább egyszer havonta kell ülést tartaniuk és ezek adhatnak egyedül ki engedélyt ipari és kereskedelmi vállalatok létesítésére. Ilyen esetekben az Iparosok Országos Szövetségének egy delegátusa is meghívandó az ülésre. A vállalatok, illetve ipartelepnek engedélyezésénél a bizottság illetéket is számíthat fel.

Minden megyei székhelyen népjóléti

A temesvári kóser fiu-internátus

egyedülálló a maga nemében, mert a nyilvánosjogi zsidó liceummal és felső kereskedelmi iskolával kapcsolatos. A legmodernebb berendezéssel saját palotája van.

Elsőrendű ellátás. Állandó tanári felügyelet. Kérjen prospektust. A beiratkozás a temesvári zsidó iskolában és az internátusban folyamatosan van.

hivatalnak is kell működnie, amelyet egy igazgató vezet, aki a népjóléti problémák diplomás szakértője. Ez a hivatal főképpen a gyermekek jólétével foglalkozik.

Fontos intézkedések az orvosokra vonatkozólag

A törvény második része az orvosokra vonatkozik. Megállapítja a régebbi ismert feltételeket, amelyekkel egy orvos megszerezheti magának a jogot a gyakorlásra, majd megállapítja, hogy a rádióterápiával foglalkozó laboratóriumokban csak specialista orvosok működhetnek, az egészségügyi minisztérium engedélyével. A szérumok preparálása és forgalombahozatala az egészségügyi minisztérium monopóliuma, amelyet a Cantacuzino intézet gyakorol. A gyakorlási jog nélkül rendelkezőknek szigorúan tilos, akár lakásukon, akár szépsézetük, vagy más üzletekben (manikűr, pedikűr, masszáz, borbély) gyógyítást avagy kezelést eszközölni. A tilalom megszegőit 5000—50.000 lejig terjedő büntetéssel, visszaesés esetén egy hónaptól egy évig terjedő fogsázzal büntetik. A tiltott kezeléseket tartozik a kirurgiai, neurológiai, ginekológiai, dermatológiai, kozmetika és fogászati kezelés is. Az orvosi hivatás gyakorlását az orvosok ellenőrzésére, amely háromévenként választja meg vezetőségét.

Minden év januárjában az egyes megyei kerületek kifüggesztik a gyakorló orvosok listáját, hogy a nyilvánosság tudomást vehessen róla.

Az állásukkal visszaélő orvosok felett a testület fegyelmi bírósága ítélkezik, amely a következő büntetést adhatja: 1. Megintés. 2. A testület tanácsába való választási jog felfüggesztése 1—3 évre és megintés. 3. Az orvosi jog gyakorlásától való ideiglenes felfüggesztés. 4. Az orvosok tablójából való törlés.

Az orvosspecialistáknak külön specialista-diplomát kell szereznük, amire nézve a közoktatásiügyi minisztérium külön szabályrendeletet fog kiadni. Egy csomó általános egészségügyi rendelkezés után az új törvény külön szakaszban emlékezik meg a venerikus betegségekről.

Külön szabályrendelet készül, amely a nyilvános helyiségek és magánlakások köztisztaságával foglalkozik. A törvény kimondja, hogy az életbeléptetés kezdve, egy éven belül az összes ipari vállalatokat felülvizsgálják, abból a szempontból, hogy — amennyiben a modern technika módot ad rá, — megakadályozzák a gyárak működése idején a sűrű füst képződését. Ha a vállalat tulajdonosa nem hajtsa végre a hatósági orvos által előírt átalakításokat, először írásbelileg megintik, majd 1000—20.000 lejig megbüntetik, végső esetben megtilthatják az illető kazán használatát. Ha a hatósági orvos a nyilvános helyiségek felülvizsgálása során megállapítja, hogy valamely községben annyira elterjedt az alkoholizmus, hogy veszélyeztetni a közegészségügyet, jelentést kell tennie a minisztériumnak, amely intervenciót az italmérések csökkentése érdekében.

Ha a lakosság maga kéri, szintén leszállítható az italmérések száma. Ez esetben a nagykorú lakosság — férfi és nő — egyötöd része kell, hogy aláírja az erre vonatkozó kérvényt. A hatóságok erre 60 napon belül a terminus utolsó vasárnapján

közszavazást rendelnek el és a többség dönt. A döntést csak hat év múlva lehet megváltoztatni.

Halálest idején három év múlva likvidálni kell.

A gyógyszertárak helyzetét rendező a következő fejezet. A diplomás gyakorlási joggal felruházott gyógyszerész egyszerre csak egy gyógyszertárt bírhat, másodikat még bérbe sem vehet, sőt ugyanabban az időben, amikor gyógyszerházzal rendelkezik, még drogériát sem bírhat. — A gyógyszerházzal létesítésre szóló koncesszió személyre szóló, az nem adható el, nem ruházható át és nem örökölhető. A koncesszió csak arra a helyre érvényes, amelyre adták. Nagyközségekben, vagy városokban minden 5000, falvakban minden 800 lakos után adható ki egy-egy koncesszió. Ha a gyógyszerész megkapta a koncessziót, köteles egy éven belül felállítani a gyógyszertárt, különben elveszíti jogát. Ha a vizsga letételétől számított 30 napon belül nem jelentkezik koncesszióért, úgy szintén elveszíti jogait és még egyszer vizsgáznia kell. Ha a koncesszió tulajdonosa meghalt, úgy az örökösöknek három évi terminust adnak a likvidálásra, de ezen idő alatt is vizsgázott gyógyszerésznek kell vezetnie a gyógyszertárt. A törvény életbeléptetésekor működő gyógyszertárak meg-

Okos ember

nem szenved a hőségétől, mert a mentholos

DIANA

sósorszesszel

végzett könnyű bedörzsölés rögtön lehűti, felfrissíti.

maradnak, csupán hat hónapon belül eleget kell tenniük az új rendelkezések szerzett jogai is. Ezzel szemben a törvény életbeléptetésétől csak olyan gyógyszerészeknek adhatók el, vagy bérbe bérbe vehető, akik már a jelen törvény rendelkezéseinek felelnek meg. Ha megállapítást nyer, hogy valamelyik városban több gyógyszertár működik, mint amennyire a lakosság számaránya szerint szükséges van, úgy a gyógyszerész-bizottság véleményezése alapján átvevési engedély adható ki egy más városra.

A drogériákat szintén külön vizsga alapján lehet vezetni, vizsgára négy középiskolával jelentkezhetnek a pályázók. A városokban s nagyközségekben minden 10.000 lakos után adnak ki drogéria-engedélyt. Falvakra új engedély egyáltalán nem adható ki.

Az egyiptomi kormány erőlyesen tiltakozik az ellen, hogy Anglia beleavatkozzék belügyeibe

London, július 19. Sidky pasa egyiptomi miniszterelnök jegyzékét intézett az angol kormányhoz, melyben tiltakozik Angliának Egyiptom belügyeibe történt beavatkozása miatt. A jegyzék felszólal az angol hadihajók kiküldése ellen s kéri azoknak az ale-

xandriai kikötőből azonnali visszarendelését. Az egyiptomi kormány — írja a jegyzék — megállapítja, hogy a rend mindenütt helyreállott és a kormány az összes külföldiek személy- és vagyonbiztonságát saját eszközeivel is biztosítani tudja.

Osyp Dymow bucsuszavai Rudolf Schildkrautról

Közölte az Uj Kelet, hogy Hollywoodban 62 éves korában meghalt Rudolf Schildkraut, a világ egyik legnagyobb jellemzője. Schildkraut Konstantinápolyban született, szefárd zsidók gyermeke volt, aki fiatal éveiben Brassóban is élt, majd Besztercén, ahol elsajátította a német nyelvet. 1893-ban Bécsben a Reimund színházban játszott, később **nyancsak az osztrák fővárosban, a Karl Theaterben.** Bécsben fedezte fel őt Alfred von Berger, aki Hamburgba hívta meg a Deutsche Schauspielhausba. **Itt aratta legszebb sikerét, különösen Shakespeare darabokban, mint Shylock és Lear.** Berlinből ezután kiment Amerikába, ahol a jiddis művészszínház igazgatója és egyik legszorgalmasabb színésze lett.

Osyp Dymow a világhírű elbeszélő és dramáiról, aki az utóbbi években Amerikában egyik megalapítója volt a jiddis Schildkraut-színháznak és legjobb barátja volt az elhalt művészeknek, következőket mondotta Schildkrautról: — Schildkraut először 1912-ben jött

Amerikába. Egy évvel később visszaköltözött Európába, de amikor kitört a háború, József fiával és feleségével ismét Amerikába hajózott. Az első évben a „Jewish Art Theatre” színpadán működött Schnitzer igazgatása alatt. De ezen a színpadon nem találta meg teljes függetlenségét, úgy, hogy kivált a színház kötelekéből és különböző jiddis színházakban lépett fel vendégként. Később azon próbálkozott, hogy angol színpadon érvényesüljön.

1925-ben megalapítottuk a Schildkraut-színházat, ő, József fia és én. Kicsiny, intim színház volt, mindössze 288 helyvel. Valahol messze a zsidó negyedben állott a színház, amelynek mindössze 14 fiatal, talentes, de nagyon is tapasztalatlan színésze volt. Ennek a lelkes társulatnak tanítója, tanácsadója, igazgatója, atyai utmutatója volt Rudolf Schildkraut. Fialatos örömmel, lelkesedéssel és idealizmussal vezette a 65 éves férfi a zsidó művészetek ezt a szép hajlékát. Itt mutatták be először „Bronx Express” című darabomat, amelyben utolsó hatalmas sikereit aratta ez a kiváltságos színpadi művész. Azután játszott még „Az utolsó udvarló” című színdarabomban. Soha eddig szerelmem nem játszott és meg kellett esdálni ennek a színésznek sokoldalúságát. Olyan tökéletesen játszott az öregedő hősszerelmem, hogy a darab százszor ment telt házak előtt. Legutolsó színpadi szerepét a „Szomorúságának énekesé”-ben játszotta és pedig a tyukos asszonyt, Hódeszt. Ebben az epizód-szerűen olyan nagy volt, hogy akik látták, soha nem fogják elfelejteni a művészi élményt.

Azután Hollywoodba hívták fiával együtt a filmhez. Nagy művész és nagy ember volt. Impulzív, olykor vad karakter, de jószájú, zsidó szíve volt, zseniális gyermek és nagy bölcs.

A német sajtó Schildkraut halála alkalmából a legmelegebben ír és a zsidó művészt a modern színművészet hallhatatlanjaként parentálja el.

CARMOL

a világhírű német sósorszessz
Önök a legjobb házszerke lesz.

CARMOL a leghatásosabb szer MEGHÜLÉS, SPANVOLNÁTHA, RHEUMA és más idegfájdalmak ellen

CARMOL-lal való bedörzsölés, megadja a tagokat és idegeket és ezért utazásnál, kirándulásnál, sportolásnál nélkülözhetetlen.

Sebeknél és égéseknél, első segítség a CARMOL.

A legjobb fertőtlenítő szer.

Az elfáradt fizikai és szellemi munkás egyaránt csak Carmol-t használ, mert az mindig bevált.

Mindenütt kapható.



Berinde letartó
össze
vez
(Az első olo

A parasztkor...
tonaság körülve...
zát. Ez a ház v...
óta tartó agítá...
titkos meghesz...
Constantin Dár...
Borsára kilátog...
házának elszige...
vizsgálóbíró, C...
tea kapitány...
Berinde lelkész...
Dumitrescu és...
kódtak, valami...
de lelkész unok...
a belügyminis...
való hivatkozás...
tartóztatottnak...
akik látták, ho...
gére nem szám...
kedtek a paranc...
mint hozzátartó...
tott parasztkor...
a községháza eg...
el őket. Időköz...
a másik katoná...
csak magával h...
tátort. Ezeket i...
ték el.

A k...
Chindris főg...
gálóbíró és Sfé...
déli órákban el...
meggyőződtek a...
környékén tel...
uralkodik. A k...
nagy vezetése...
ahol egyelőre a...
gondoskodik. A...
tok között van...
terimáris bizot...
és Ilie Berlaci...
már Szigeten lé...
a főkomposai...
de lelkész felesé...
keny részt vett...
vel együtt rész...
pulungi zavarg...

Fálticen
napra za
készít

Bucuresti—B...
ticien városban...
rületén gyujtób...
osztottak szét, a...
rasztiságot, hog...
nap Fálticenib...
uzsorakamat, a...
dők elleni tiltá...
széleskörű inté...
den rendezavar...
Csütörtök délu...
vármegyei pre...
összes községek...
kormánypári...
rok felhívták a...
meg a kedélyel...
fekturán ugyan...
volt, amelyen...
nescu prefektu...
ranesnok, Popa...
kapitányok. A...
ezred Suceaváb...
nap visszaérke...
parancsnokság...
lévő katonákat...
főutakon esen...
sziguranca áge...
tartó posztokat.

A zsidó hitk...
előja jelent meg...
vármegyei pref...
selberg hitközsé...
delegáció memo...
a prefektusnak...
következőket ta...
„Az a hír tar...

Orth. Leá
BUDAPEST, VII.
Megnyílik sz...
El-öranu referen...
igényeket is kiel...
nevelés. — Mode...
Mér...
Jelentkezések m...

ember
...ségeitől, mert a
...los

NA

...szel

...örzsölés rögtön
...frissíti.

...hat hónapon belül
...új rendelkezések
...a gyógyszerészek
...el szemben a tör-
...tól csak olyan
...hatók el, vagy bér-
...k már a jelen tör-
...felelnek meg. Ha
...gy valamelyik vá-
...szertár működik,
...osság számaránya
...gy a gyógyszer-
...yezése alapján át-
...ható ki egy más

...én külön vizsga
...vizsgára négy kö-
...netnek a pályázók.
...közsegekben min-
...adnak ki dorgé-
...ra új engedély egy
...ki.

gy Anglia
be

...zonnali visszaren-
...mi kormány —
...megállapítja, hogy
...nyreállított és a kor-
...bdiék személy- és
...hját eszközeivel is

szavai
ról

...l később visszaköl-
...mikor kitört a há-
...s feleségével ismét
...Az első évben a
...színpadán műkö-
...ása alatt. De ezen
...lta meg teljes füg-
...y kivált a színház
...őző jiddis színhá-
...ndégeként. Később
...gy angol színpa-

...tottuk a Schild-
...zsef fia és én. Ki-
...olt, mindössze 288
...ze a zsidó negyed-
...melynek mindössz-
...nos, de nagyon is
...e volt. Ennek a
...tója, tanácsadója,
...utatója volt Ru-
...alos örömmel, lel-
...ussal vezette a 65
...hívészetnek ezt a
...tatták be először
...ü darabomat, a-
...as sikereit aratta
...padi művész. Az-
...z utolsó udvarló"
...Soha eddig sze-
...s meg kellett cso-
...nek sokoldalúsá-
...játszotta az öre-
...gy a darab száz-
...előtt. Legutolsó
...Szomorúságának
...és pedig a tyukos
...ben az epizód-sze-
...lt, hogy akik lát-
...elfelejteni a mű-

...a hívták fiával
...y művész és nagy
...olykor vad ka-
...dó szive volt, zse-
...y bőles.
...dkraut halála al-
...ben ír és a zsi-
...nézet hallhatat-

Berinde lakásán letartóztatják az összeesküvők vezérkarát

(Az első oldali cikkünk folyta-
tása)

A parasztek letartóztatása után a katonaság körülvette Berinde lelkész házáat. Ez a ház volt a tanyája a hónapok óta tartó agitációnak és itt tartották titkos megbeszéléseiket a lelkészek, Constantin Danilával és az időnként Borsára kilátogató diákokkal. A lelkész házában elszigetelése után Barbuceanu vizsgálóbíró, Chindris főügyész és Sfetea kapitány beléptek a házba, ahol Berinde lelkészen és feleségén kívül Dumitrescu és a másik két pap tartózkodtak, valamint egy jassai diák, Berinde lelkész unokaöccse. Sfetea kapitány a belügyminisztériumi rendelkezésre való hivatkozással valamennyiüket letartóztatottnak jelentette ki. A papok, akik látták, hogy a parasztek segítségére nem számíthatnak, engedelmessékedtek a parancsoknak. Ugy a lelkészeket, mint hozzátartozókat és a letartóztatott parasztokat bevitték Borsára, ahol a község háza egyik termében helyezték el őket. Időközben leérkezett Recegeről a másik katonai őrzőparancs, amely ugyan-
csak magával hozott három parasztagitátort. Ezeket is a község házában helyezték el.

A katonaság Borsán maradt

Chindris főügyész, Barbuceanu vizsgálóbíró és Sfetea esendőrkapitány a déli órákban elhagyták Borsát, miután meggyőződtek arról, hogy a faluban és környékén teljes rend és nyugalom uralkodik. A katonaság Teofanescu őrnagy vezetésével Borsán maradt, ahol egyelőre a foglyok felügyeletéről gondoskodik. A letartóztatott parasztek között vannak Timis Mihai, az intermaris bizottság volt elnöke, Nedea és Ilie Berlaciu földművesek, akik a már Szigeten lévő Strafundával együtt a főkolompai voltak, valamint Berinde lelkész felesége, aki ugyancsak tevékeny részt vett az agitációban és férjével együtt résztvett a vamai és cämpulungi zavargások irányításában.

Fălticeniben vasárnapra zavargásokat készítenek elő

Bucaresti—Bukarest, július 19. Fălticeni városban és az egész megye területén gyűjtőhangozások és demonstrációkat osztottak szét, amelyek felhívják a parasztságot, hogy július 20-án, vasárnap Fălticeniben gyűljenek össze az uszorakamat, a tuizott adók és a zsidók elleni tiltakozásra. A hatóságok széleskörű intézkedéseket tettek minden rendezavarás megakadályozására. Csütörtök délutánra összehívták a vármegyei prefektúra épületébe az összes községek primárjait, akiket a kormánypárti képviselők és szenátorok felhívtak arra, hogy nyugtassák meg a kedélyeket. A vármegyei prefektúrán ugyancsak tegnap érkekezlet volt, amelyen résztvettek Titus Jonescu prefektus, Roni ezredes téparanesnok, Popa és Nemteanu esendőrkapitányok. A tizenhatodik gyalogezred Suceavába küldött százada tegnap visszérkeztek. A hadkiegészítő paranesnokság behívta a szabadságon lévő katonákat. Ma reggel az összes fűtőket esendőrökből, rendőrökből, sziguranca ágensekből álló rendfenntartó posztokat állítottak fel.

A zsidó hitközségnek egy delegációja jelent meg tegnap Titus Jonescu vármegyei prefektus előtt. A dr. Weissberg hitközségi elnök által vezetett delegáció memorandumot nyújtott át a prefektusnak, amely többek között a következőket tartalmazza:

„Az a hír tartja magát, hogy a cam-

Orth. Leányinternátus
BUDAPEST, VII. Nagydíófa-u. 34. II. 10
Megnyílik szeptember hó 1-én.
Előre megjelölt referenciák. — A legkényesebb igényeket is kielégítő ellátás. — Gondos nevelés. — Modern nyelvek. — Zene. — Mérsékelt árk.
Jelentkezések már most elfogadhatnak

pulungi, suceavai és balacenei zavargások szervezői július 20-án zavargásokat akarnak előidézni Fălticeniben is. Minthogy a lerombolt városokban a zavargásokat megelőző hírek igaznak bizonyultak, felhívjuk a prefek-

tus ur figyelmét ezekre a híresztelésekre és kérjük, tegye meg az összes intézkedéseket a fălticeni zsidóság vagyoni és életbiztonságának garantálására. Mellékelten bemutatjuk azokat a röpíratokat, amelyeket az antiszemita

liga tagjai osztottak szét a városban és amelyekben rendbontásokra hívják fel a lakosságot".
A vármegyei prefektus megnyugtató nyilatkozatot tett a delegáció előtt.

Moldovan tartományi igazgató megdöbbenő felterjesztést intézett a máramarosi helyzetről Mihalache földművelésügyi miniszterhez

„Ha sürgősen nem jut munkához Máramaros, — mondja a jelentés — akkor ártatlan vér fog folyni és ezredek sem fogják tudni a rendet fenntartani

A tartományi igazgató jelentésében a fizikai nyomorúság leküzdésének és a lelki béke megteremtésének egyetlen útját abban látja, ha erőteljesen megindul az erdőkitermelés

Cluj—Kolozsvár, július 19. A Rador távirati iroda ma közzétette azt a felterjesztést, amelyet Moldovan tartományi igazgató — aki egy héttel ezelőtt az antiszemita zavargások miatt vizsgálatot tartott Máramaros-megyében — július 16-án Mihalache miniszterhez intézett. Moldovan dr. megdöbbenően öszinte hangú jelentését, amely S. O. S. kiáltása a pusztulásra ítélt északkeletvármegyéknél, itt adjuk:

A tulajdonviszony teljes bizonytalansága lehetetlenné teszi az intenzív mezőgazdálkodást

„Az összes megyékben panaszok a nép, hogy a földosztási munkálatok stagnálnak vagy nagyon lassan haladnak előre. Ebből származik az a bizonytalanság, amely lehetetlenné teszi az intenzívebb mezőgazdálkodást.

A parasztek nem mernek beruházásokat eszközölni a kapott földeknek, mert attól félnek, hogy minden pillanatban elvehetik tőlük a földet és más fogja élvezni munkájuk gyümölcsét.

Ez a helyzet nagy bajt okoz a hitel terén is, amelyre a parasztságnak oly nagy szüksége van. Miután az új birtokok helyzete telekkönyvileg nincsen tisztázva, nem kapnak hitelt, csak uszorakölcsönöket.

Az egyetlen megoldás, amely a végleges földosztást gyorsíthatná, az volna, hogy a költségvetésben előirányzott összegek felhasználásán kívül

megengednék a községeknek hogy



hellyel ellenőrzés mellett maguk is hozzájáruljanak a költségekhez.

Mindenütt, ahol ebben az irányban puhatolóztam, úgy tapasztaltam, hogy a parasztek szívesen járulnak hozzá a felmérési és telekkönyvi költségekhez.

A máramarosi megyei Borsai községben láttam, hogy egy 24 holdas kisajátított terület ügye még ma sincs elintézve és még mindig a régi tulajdonos kezében van azért, mert — mint a gazdasági tanácsos ur mondotta — *nincs pénze kiszállásra.* Hogy milyen impressziót kelt ez a parasztnál, azt Miniszter ur megítélésére bízom.

Máramaros lakossága éhhalál elé néz a munkanélküliség miatt.

Különösen Máramaros megyében találtam riasztónak a helyzetet, aminek főoka, hogy a lakosoknak nincs semmi kereseti alkalmuk. Nem folytatják az erdőkitermelést, nincs közmunka, nincs semmi hatósági gondoskodás a munkanélküliekről, akiknek száma egyre nő, hiszen az ország más részeiben sem találnak munkára.

A leégett Borsán a nép azzal járult előm, hogy hitelt kérnek, legalább 10 vagon tengerire, másképp a szó szoros értelmében éhhalálnak vannak kitéve.

A máramarosi antiszemita agitáció magyarázata és eredete a munka után hiába nyuló munkások borzasztó téltelenségében van. Kélt, — hiszen az éhség rossz tanácsadó — hogy az antiszemita mozgalom még jobban el fog fajulni és abban a pillanatban, amikor az első kommunista agitátor megjelenik Borsai vidékén, a bolsevizmus tüzfésze fog ott kigyuladni.

Mit tehet a földművelésügyi minisztérium a helyzet javítására?



Folytatni kell az erdőkitermelést

Egyetlen megoldás van: A miniszter lépjen közbe azonnal az autonóm erdőigazgatóságnál, hogy minden halasztás, bürokratikus huzavona nélkül folytassák a szerencsétlen megyében az erdőkitermelést.

Ugy értesülök, hogy Máramaros megye számára e célra 5 millió lejt előirányoztak.

Neveltséges összeg!

Az erdőigazgatóság legalább 100 millió lejt fordítson e célra!

Csak így lesz lehetséges munkát adni a munkanélküliek ezreinek.

Ha volt az igazgatóságnak 11 milliója egy kolozsvári házba való befektetésre, akkor találja meg a szükséges fedezetet az állam magasabb érdekei által követelt kitermelés számára.

Felhívom azonban miniszter ur figyelmét arra, hogy egész autoritásával akadályozza meg a parasztmunkások embertelen kizsákmányolását is.

Elmondották nekem, hogy

az erdőigazgatóság rendkívül rosszul fizeti a munkásokat, akik naponta 10 lejt is alig keresnek. A magánvállalatoknál 100—150 lejt a kereset. Szabad-e az államnak, vagy az állam által kredit vállaltnak kizsákmányolnia az emberek nyomorát és embertelenséggel visszaadni a helyzetet?

Kötelességemnek tartottam Miniszter ur, hogy Ön előtt a valóságot a maga teljes meztelenségében feltárjam. Ha folytatni fogjuk a lelketlen bürokrácia rendszerét, akkor

ne csodálkozzék, ha Máramarosban ártatlan vér fog folyni és egész ezredek kellenek majd ahhoz, hogy a szivekben lakozó reménytelenség szította tüzet elfojtsák.

Ön a parasztek minisztere! A parasztek egy gesztust várnak Öntől, a vigasztalás és könyörület jelét, addig, amíg nem késő!

Igy szól Moldovan tartományi igazgató feltűnésteltető memoranduma, amely végül a szatmármegyei telepések bajaira hívja fel Mihalache figyelmét. A telepések teljes bizonytalanságban élnek, nincs hitelük és ha sürgős segítség nem jön részükre, úgy az egész telepítési akció esdőt fog mondani.



FLEURON
ÚJ ÁLLATREGÉNYEINEK HŐSEI
EGY-EYG KÖTET 74 LEI BEKÖTVE 120 LEI DANTE-KIADÁS

Megindult a rendcsinálás Bukovinában

Nyolcvan parasztot tartóztattak le Balaceanában

Suceavában hat parasztot ítétek el a rombolásokban való részvétel miatt

Codreanu hatvan vasgárdistával a tilalom dacára is elindult Galacból Jasi felé

Csernovic, július 19. A csernovici tábla vádтанácsa ma délelőtt tárgyalta a suceavai zavargásokból kifolyólag letartóztatott Neculcea ezredes ügyét, akiknek letartóztatási végzését, mint ismeretes, a suceavai törvényszék megsemmisítette. A Tábla indokolatlannak monotta ki a suceavai törvényszék döntését és az ezredes agitátor ellen kibocsátott letartóztatási végzést megerősítette.

A suceavai törvényszék tegnap délután tárgyalta az elmúlt pénteki zavargásokból kifolyólag letartóztatott kilenc paraszt bűnperét. A vádlottak elismerték, hogy részt vettek a prefektura előtt tartott gyűlésen, tagadták viszont, hogy a rombolásokban részt vettek volna. Több tanút hallgatott ki a bíróság, közöttük a kárvallott zsidó kereskedőket, akik a vádlottak közül többen is felismerték üzleteik kifosztóit és házaik lerombolóit.

Hat marasztaló, három felmentő ítélet

Az ügyész vádbeszéde után a bíróság Jon Alexsiue, Teodor Crainiciu, Jon Duica, Menciuc, Stanis és Petruca vádlottakat tízenegye naptól három hónapig terjedő fegyházbüntetésre ítélte. Három vádlottat felmentettek.

Nyolcvan parasztot tartóztattak le Balaceanában

Mint ismeretes, a bukovinai zavargások Balaceana községben öltöttek a leg súlyosabb méreteket. Ebben a nagy faluban huszonkilenc zsidó ház közül huszonötöt leromboltak és néhányat felgyújtottak az agitátorok. A bukovinai hatóságok közvetlenül a zavargások után letartóztattak ugyan néhány parasztot, de ezeket rövidesen szabadlábra is helyezték. Cadere belügyi államtitkár a helyszínen megtartott vizsgálat alapján elrendelte nyolcvan paraszt letartóztatását, akikről bebizonyosodott, hogy vezető szerepet játszottak a zavargásokban. A parasztok október közepéig fogva maradnak, amikor is az esküdtszék fog itélkezni fölöttük lázadás és rombolás miatt.

Elindult a vasgárda...

Kisenev, július 19. Julius 20-ra tervezte Zelea Codreanu hírhedt vasgárdájának felvonulását. Mint ismeretes, a belügyminisztérium betiltotta a felvonulást. Miután azonban a hatóságok úgy értesültek, hogy Codreanu ennek ellenére is meg akarja rendezni

Férfl- és fiuruha áruház



CLUJ, Calea Regele Ferdinand 2/a.
URISZABÓSÁG

a felvonulást, a katonai hatóságok széleskörű intézkedéseket tettek meg ennek megakadályozására. A Prut összes hidjait katonai osztagok szállták meg, amelyek szigorú parancsot kaptak arra, hogy minden rendelkezésükre álló eszközökkel akadályozzák meg a felvonulást.

Ennek ellenére Zelea Codreanu hatvan vasgárdistával együtt tegnap elindult Galacból Jasi felé Focsanin

keresztül. Focsaniban megállapodtak és egy Istrate Solomon nevezetű közismert cuzista agitátoroknál szálltak meg, akinek lakásán egész éjszaka folytatták a tárgyalásokat a focsanai vasgárdisták részvételével.

Totu és Dánila, akiket a belügyminisztérium ismeretesen szabadlábra helyezett, Jasiba utaztak. Utközben ki akartak szállni ők is Focsaniban, hogy a megbeszélésen résztvegyenek,

A Zsidó Parlamenti Klub felhívására szerdán ülnek össze Bukarestben az ország zsidó szervezeteinek delegátusai

naarak feljavítását, az adóterhek könnyítését és a munkanélküliség enyhítését.

Mindebből nyilvánvaló, hogy jól szervezett propaganda működött a falvakban, de kétségtelen, hogy a követelések teljes mértékben indokoltak is. Cadere államtitkár rendkívüli munkát fejt ki, hogy Bukovinában helyreállítsa a lakosság nyugalmát és olyan intézkedéseket eszközöljön, amelyek eredményre is vezetnek.

Miután a Banca Nationala kamatlába 9 százalék, a kis bankok nem adhatnak olcsóbb kamatot.

Ezért az államtitkár érintkezésbe lépett a Nemzeti Bankkal, hogy olcsóbb hiteleket bocsásson a bukovinai kisbankok rendelkezésére.

Az államtitkár egyebek között arra kérte a küldötségeket, hogy hozzák az ügyesség tudomására mindazokat az eseteket, ahol uszorkamatokat szed-

a hatóságok azonban ezt megakadályozták.

A rádauti vármegyei prefektus ma délelőtt magához kérte a sajtó képviselőit és kijelentette előttük, hogy a megye területén sikerült helyreállítani a rendet. Csak Vicoul de sus és Straja községekben próbálták meg a cuzista agitátorok a lakosság elkeseredését zsidóellenes hangulat megteremtésére felhasználni, a helyszínre kiküldött katonák azonban ebben a két községben is helyreállították a rendet.

Nem tartják meg a kisenevi diákkongresszust

A Lupta írja, hogy Kisenevben mozgalom indult meg az augusztus 9-10-re oda összehívott országos diákkongresszus ellen. A hatóságok képviselői is helyesebbnek látnák, ha a kongresszust nem tartanák most meg és nem ezen az amugyis feszült atmoszférájú vidéken. Valószínűnek tartja a lap, hogy a kormány nem fogja engedélyezni a kongresszus megtartását, vagy pedig rendkívüli garanciákat fog kérni a rendezőktől.

nek. Igéretet tett továbbá, hogy az igazságügyminiszter közbenjöttével 6 hónapos moratóriumot fog kieszközölni az inséges bukovinai parasztság részére. Megígérte azt is, hogy közelebbről D. R. Joanitescu pénzügyi alminiszter jön el erre a vidékre és az adóterhekkel való könnyítéseket fogja elintézni.

Cadere az újságíróknak adott nyilatkozatában rámutatott arra, hogy az agrárkrízis és a munkahiány, a gabonaárak értéktelenedése, a magas kamatok, vagyis gazdasági és szociális bajok okozták azt a lelkiállapotot, amely a lelkelten izgatóknak megjelölt talajt nyújtott.

A kormány sajnós, csak az utolsó pillanatban értesült a dolgok állásáról és így nem volt módjában a kellő időben preventív intézkedéseket tennie, de azóta megtett mindent, hogy a helyzeten javítson és gondja lesz arra, hogy a jövőben még fokozottabban megtörténjen a szükséges lépések.

Tíz évre szállították le a gyulafehérvári gazda büntetését, aki féltékenységből agyonlőtte barátját

Cluj-Kolozsvár, július 19. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Gergely András gyulafehérvári gazda az elmúlt év októberében borzalmas tettet követett el. Kallós Dénes nevű barátját, akire gyanakodott, hogy udvarol feleségének, vadászni hívta a gyulafehérvári katolikus státus erdejébe. Lesbe állottak. A gazda a bokrok védelme alatt barátja háta mögé osont és hátulról hirtelen felemelt fegyverével — agyonlőtte. A szerencsétlen ártatlan és mit sem sejtő ember hangtalanul rogyott össze, anélkül, hogy tudta volna, miért kell meghalnia. Gergely, midőn régi jó barátját véresen lerokkadni látta, megborzadva alávaló cselekedetétől, eldobta fegyverét és belerohant az erdőségbe. A hatóságok, akik ráakadtak az összeroncsolt fejű Kallós Dénesre, országos körözőlevelet adtak ki ellene. Gergely azonban olyan ügyesen bujkált az erdősegekben s a közeli falvakban, hogy a csendőrök nem tudtak ráakadni. Azonban a sok bolyongás és lekiismeret furdalás annyira össztörte, hogy végül is maga jelentkezett a gyulafehérvári ügyesség előtt, ahol nyomban letartóztatták.

A gyulafehérvári törvényszék a tél folyamán tárgyalta Gergely András ügyét, aki ellen a vizsgálóbíró a szándékos emberölés vádját emelte. A törvényszék ítékezése folytán a földesgazda gyilkos tetteért tizenöt évi fegyházat kapott.

Fellebbezés folytán került most az

ügy a kolozsvári királyi ítélőtábla szüneti rendkívüli tanácsa elé. Gergely a tárgyaláson azzal védekezett, hogy a gyilkosságot azért követte el, mert az egész város, különösképpen pedig ismerősei folyton viccelődtek vele és arra céloztak, hogy Kallós udvarol feleségének s ezt egy rendes ember nem tűrheti. Kérte a bíróságot, vegyék tekintetbe, hogy önként adta magát a törvény kezére.

A tábla tanácsa a vád és védelem képviselőinek meghallgatása után azon az alapon, hogy Gergely valóban önként jelentkezett s ezzel bűnét könnyítette, valamint, hogy a tárgyalásokon s a vizsgálati fogságban is rendesen viselkedett, hogy mindent beismert, tizenöt évről tíz évre szállította le a gazda fegyházbüntetését.

Gergely az ítéletben megnyugodott.

A STETTINI PÁLYAUDVARON KÉT OROSZLÁN KISZABADULT KETRECEBŐL. Berlinből jelentik: A stettini teherpályaudvaron tegnap nagy riadalmat keltett két bevagonizásra szánt cirkszi oroszlán kiszabadulása ketreceikből. A kiszabadult fenevadak a cirkszi többi állatai körében borzalmas vérfürdőt rendeztek s attól lehetett tartani, hogy ember életek is áldozatul esnek a vérgörgő fenevadaknak. Katonáságot, rendőrséget és tüzoltóságot rendeltek ki a pályaudvarhoz s az állatszédítőkkel együtt sikerült az állatokat visszakényszeríteni ketreceikbe.

Duca ha

Kegyelo

Bucuresti—Buk

délelőtt Ferdinán

harmadik évfordu

istentisztelet volt

A király és a ki

nap este elutazott

is érkeztek Curtea

lón-kocsijukban m

A kormány oss

lescu belügyi alm

minden eshetőségr

maradt — reggel 7

indultak a román

metkező helyére.

tal utazott Sártae

Averescu és Presa

lan erdélyi metro

Cristea patriarcha

érkezett a helyszir

A különvonat 10

és 11-kor megtörté

los fogadtatása. A

tett pályaudvaron

nisztereinök fogad

többi előkelőségek

viselői. A király

kirendelt disz-száz

dult a menet a ko

rály Mária király

míg utánuk Elena

cegnő és Miklós h

zett.

A gyászistentisz

patriarcha celebrá

és az egybegyült

vel.

Károly király n

kolta meg a neki

majd megindult

ját, aki jobb oldal

dalt Elena király

foglaltak helyet.

Írja koszorúkkal

ritva, elsősorban

Íával. Feltűnést k

koszorúja, amelye

küldtek.

Mini

vona

A kormány a kü

tanácsot tartott, a

intézkelt el, továb

badságait állapít

folytatták a minis

ról ma este hívata

nak kiadni.

Duca vis

kényszerít

Tegnap este Bra

restbe érkezett.

fog utazni. Bratia

Curtea de Argesb

rut helye Ferdin

liberális párt felir

tianu Vintila frak

az ellen, hogy a p

jon el, mint anna

ke, azonban e til

eredménye. A kir

mult vasárnapi k

kéhez meglehang

amelyben megkösz

Örök f

nyer, aki haját

Henol

természetes haj

Kis doboz ár

Négyezer ar

A hajfestősz

a folyékony, minden

HENNE

a híres keteti növény

Kis doboz Let 100—

Dijalant utasítás a festő

szerek által előtört

gyobb gondál helyre

gyógyászati, droger

szerekeskedésben. Aho

köznék, küldje be az os

vételt a v

Institut de B

Bucuresti, Cal. Victoriei

Kérje az új árjegyzéket.

náti után

Duca örökre visszavonul a politikai élettől, ha Bratianu Vintila nem fog lemondani a párt elnöki tisztjéről

Kegyeltes ünnepséggel ülték meg Curtea de Argesben Ferdinand király halálának harmadik évfordulóját

Bucuresti—Bukarest, július 19. Ma délelőtt Ferdinand király halálának harmadik évfordulója alkalmából gyászistentisztelet volt Curtea de Argesben.

A király és a királyi család már tegnap este elutazott és éjjel 4 órakor meg is érkeztek Curtea de Argesba, de szalonnakocsijukban maradtak délelőtt 10-ig. A kormány összes tagjai — Anghelescu belügyi alminisztert kivéve, aki minden eshetőségre készen a fővárosban maradt — reggel 7 órakor különvonaton indultak a román uralkodóház ősi temetőjébe helyére. Ugyanazzal a vonattal utazott Sărăteanu, a volt régens, Averescu és Prešan tábornagok és Balan erdélyi metropolita is, míg Miron Cristea patriarcha Fragoslavából autón érkezett a helyszínére.

A különvonat 10 órakor érkezett meg és 11-kor megtörtént a felségek hivatalos fogadtatása. A gyönyörűen feldíszített pályaudvaron elsőnek Maniu miniszterelnök fogadta a királyt, majd a többi előkelőségek és a katonaság képviselői. A király elvonult a tiszteletére kirendelt dísz-század elé, majd megindult a menet a kolostor felé. Károly király Mária királynéval ült egy autóban, míg utánuk Elena királyné, Heana hercegnő és Miklós herceg autója következett.

A gyászistentiszteletet Miron Cristea patriarcha celebrálta Balan metropolita és az egybegyűlt többi főpap segédletével.

Károly király mélyen meghatva csókolt meg a neki nyújtott evangéliumot, majd megindultan ölelte meg édesanyját, aki jobb oldalán állott, míg baloldalán Elena királyné és Heana hercegnő foglaltak helyet. A Ferdinand király sírja koszorúkkal és virágokkal volt borítva, elsősorban Károly király koszorújával. Feltűntetett a liberális párt koszorúja, amelyet Bratianu Györgyök küldtek.

Minisztertanács a különvonaton

A kormány a különvonaton minisztertanácsot tartott, amelyen folyó ügyeket intéztek el, továbbá a miniszterek szabadságait állapították meg. Visszafelé folytatott a minisztertanácsot, amelyről ma este hivatalos kommunikékat fogadnak kiadni.

Duca visszavonulásra akarja kényszeríteni Bratianu Vintilát

Tegnap este Bratianu Vintila Bukarestbe érkezett. Hétfőn Marienbadba fog utazni, Bratianu György ma reggel Curtea de Argesba utazott, ahol koszorút helyezett Ferdinand király sírjára, a liberális párt feliratával. A párt Bratianu Vintila frakciója tiltakozik ugyan az ellen, hogy a párt nevében más járjon el, mint annak megválasztott elnöke, azonban e tiltakozásnak nincs sok eredménye. A király Fabius dr.-hoz a múlt vasárnapi kolozsvári gyűlés elnökehez megleghangú táviratot intézett, amelyben megköszöni a nemzeti liberális

lis párt hódoló táviratát. Ez a távirat is idegességet vált ki a liberálisok vezetősege körében és erre mutat Ducának az az akciója, amelyet már egyenesen Bratianu Vintila ellen irányít. Duca meggyőződött arról, hogy Bratianu Vintila audienciája semmit sem javított a liberális párt helyzetén, legfeljebb bebizonyította, hogy Vintila teljesen imposzibilis a jövőre nézve. Ezért Duca akciót indított, hogy Bratianu Vintilát önkéntes visszavonulásra rábírája. A volt miniszterelnök élesen szembehelezkedik ezzel a kívánsággal és így a liberális pártban újabb egyenetlenkedésre van kilátás.

Hír szerint Duca azzal fenyegette meg pártbíráit, hogy visszavonul a politikai élettől, ha Bratianu Vintilát nem győzik meg a pártelnökségéről való le-

mondás szükségességéről.

A Neamul Romanesc mai számában Jorga professzor igen érdekes cikket közöl Bratianu Vintiláról. A kétségtelenül irodalmi értékű prózát alább adjuk:

„Divatban van rosszat beszélni és kigunyolni ezt az embert, aki ma még (rosszabb napokra várva) a liberális párt vezére. Miután sohasem alkalmazkodtam a divathoz, én másképpen fogok beszélni. Bratianu Vintilának exkluzív módon és nem egyszer az ellenfél lebecsülésével gyakorolt hatalma sohasem tett rám különösebb benyomást. Mostani gyöngesége egy tennehéjazó gesztus visszavonása után nem ösztönöz engem arra, hogy beálljak a sértegetők sorába. Bratianu Vintila, a nagy Bratianu második fia, egy mélyen tisztességes, konokul dolgozó és a legtisztább ha-

Hotel Luvru

Bucuresti, Strada Carol No. 4.
(a központi postával szemben.)

Szép világos szobák 100 lejtől feljebb. Fürdő rendelkezésre. Hónapos szobák nagyon olcsó áron. Utazó urak kedvezményben részesülnek.

zafiasság elveinek alapján álló familiából származik. Mint mérnök, azt tanulta hogy csak reális elemekkel kell számolni egy társadalom életében. A pártélet elragadta őt kedvence foglalkozásaitól, amelyek mindig különös örömeire kellet, hogy szolgáljanak s egy olyan funkcióval ruházta fel, amelyet ő egyetlen missziójának fogott fel.

Nem sikerült neki az, amit legelsőrendű kötelességének tűzött ki: az ország gazdasági és pénzügyi újjáépítése. Az ő szelleme nem volt megfelelő a háború utáni idők forradalmi problémái számára. Am, ha csödbe került, amelyet talán ő egyedül nem lát, bizonyára nem esupán az ő bűne: más valaki, egy nagyobb hagyta neki ezt a borzalmas örökséget, amely alatt össze kellett roppannia.

Banditák rabolták ki Tekirghiol közepében az egyik fürdővonatot

Bucuresti—Bukarest, július 19. (Az Uj Kelet tudósítójától). A CFR vezérigazgatóságához érkezett jelentés szerint tegnap éjjelkor Tekirghiol közepében rablók támadták meg a fürdővona-

tot. A rablók több utast teljesen kifosztottak, másoknál meglegedtek azzal, hogy az órájukat elvitték. Amikor a vonat megérkezett az állomásra, az utasok

az egyik ott tartózkodó pályamunkásban felismerték a rablók egyikét. Rögön letartóztatták, társai azonban nyomtalanul eltűntek.

Hindenburg a felszabadult Rajna-vidékre érkezett

és ma délelőtt Mainzban nagy beszédet mond a Rajna-vidék népéhez

Berlin, július 19. Holnap Mainzban ünnepség lesz a Rajna-vidék felszabadulásának örömeire, amelyen Hindenburg elnök is megjelenik és beszédet is mond. Az ünnepséget délelőtt 11 óra 15 perckor a Westdeutsche Rundfunk állomásai, a königswusterheuseri és a német rövidhullámu világszerte közvetíteni fogják a rádióhallgatóknak. Az ünnepségen Beethoven Leonore-nyitánya után lesznek hallhatók az ünnepi beszédek, köztük elsősorban Hindenburg köszöntője a Rajna-vidék népéhez. Kedden Koblenzben lesz felszabadulási ünnep, amelyen

Hindenburg és Brüning kancellár mondanak beszédeket s a német rádióállomások ezt az ünnepet is közvetíteni fogják.

Hindenburg elnök Meissner államtitkár és fia, Hindenburg ezredes kíséretében ma délelőtt Speyerbe, a Bajor-Pfalz fővárosába érkezett. A pályaudvaron Helt bajor miniszterelnök és a bajor kormány több tagja várta az érkező elnököt. A pályaudvar körüli térségen és az utvonalon óriási közönség helyezkedett el. A tömeg a gépkocsiba szálló elnököt lelkesen ünnepelte.

Az elnök és kísérete a világhírű speyeri székesegyház elé vonult, ahol a klérus élén a speyeri püspök fogadta és üdvözölte.

A városházán folyt le a hivatalos fogadtatás. Helt bajor miniszterelnök és Curtius birodalmi külügyminiszter után Hindenburg mondott beszédet. A városháza erkélyén megjelenő elnököt a lelkes ünneplők szünni nem akaró ovációkban részesítették.

Hindenburg és kísérete este utazik át Mainzba.

A brailai gabonatözsdén tartósan javul a gabona ára

Hétfőn kezdődik a román-magyar-jugoszláv gazdasági konferencia

Bucuresti—Bukarest, július 19. (Az Uj Kelet tudósítójától). Gazdasági és politikai köröket egyaránt mély aggodalommal töltötte el az a depresszió, amely hónapok óta uralkodik a gabonapiacra. Az 1929. évi maradt értékesítésenül és az 1930. évi bő termést is ugyanaz a veszedelem fenyegette, hogy a gabonarakarokban rothad meg. Az állami inkasszó ijesztő csökkenése, valamint az általános elégedetlenség következtében kibombant agitációk energikus intézkedésekre kényszerítették a kormányt. Leszállították mindeneiket elött is a gabona szállítási illetékeit és német mozdonyokat rendeltek, hogy a gabonakampány lebonyolítása simán megtörténhessen. Ezenkívül a kormány központi hivatal állított fel, amelynek feladata az, hogy a gabonakivitelt racionálisan megszervezze. Mintegy 15 milliárd lejt képvisel az a gabonastokk, amely értékesítésre vár.

Amennyiben sikerülne a kormányának a kivitelt megfelelően megszervezni és a román gabonát megfelelő áron értékesíteni, úgy kétségtelenül jelentős javulás fog bekövetkezni az ország gazdasági és pénzügyi helyzetében.

Erre valamelyes reményt nyújt az a tény, hogy a brailai gabonapiacra a szilárdulás örömdetesen tartósan mutatkozik. A kereslet emelkedő és ennek megfelelően az árak is javultak. Ma délelőtt az árpa vagonját 29.500

lejt, a tengerit 33.500 lejtért vásárolták. Galacon is emelkedett a kereslet és sok kötés történt. Nagy élénkség mutatkozik minden gabonaneműben.

Érdekes, hogy egy nagy amerikai gabonacég megbízottja Bukarestbe érkezett vételi megbízásokkal. Ez a legelső eset, hogy Amerika nálunk gabona iránt érdeklődik.

A Lupta jelentése szerint a magyar-jugoszláv-román gazdasági konferencia hétfőn veszi kezdetét Bukarestben.

Sir Herbert Samuel India alkirálya lesz?

London, július 19. Az angol kormány tegnap minisztertanácsot tartott, amelyben elhatározta, hogy az indiai alkotmányozó konferencián meg fogja engedni az ellenzéki pártok vezéreinek jelenlétét is. Hír szerint, mi helyt lejár lord Irwin mandátuma,

az indiai alkirályság méltóságát Sir Herbert Samuel liberális pártvezérre, Palesztina volt kormányzójára fogják átruházni. A hír kormánykörökből származik. Sir Herbert Samuel nem nyilatkozott, vajjon elfogadja-e ezt az állást.

Órók fiatalaságot

nyer, aki haját vagy szakállát a híres

Henoi Royale

természetes hajfeszítő tincturával festi

Kis doboz ára Let 100—

Négyzetes doboz ára Let 250—



A hajfestőszerek királynője

a folyékony, minden kívánt színárnyalatban

HENNE ROYALE

a híres keteti növény állandóan frissen raktáron.

Kis doboz Let 100—

Nagy doboz Let 150—

Díjazott utasítás a festőszerek használatára. Más festőszerek által elrontott hajszinét rövidesen és a legnagyobb gondossággal helyrehozzuk. Kérj minden nagyobb gyógyszerüzletben, drogeriában, fodrászüzletben és illatszerekkereskedésben. Ahol beszerzése nehézségbe ütközik, küldje be az országgyűlési távirányítást vagy utasítást a veszerképviseletnek.

Institut de Beauté Dortholmer

Bucuresti, Cal. Victoriei 0. (a Cinema Select mellett.)

Kérje az új árjegyzéket. — Minden katonai magyar használati utasítással van ellátva.

n ezt megakadá-

yei prefektus ma vette a sajtó képe előtt, hogy a múlt helyreállítani de sus és Straja ak meg a cuzista ag elkeseredését megteremtésére szinre kiküldött en a két községk a rendet.

tyják meg a kisekkongresszust

Kisenevben mozgusztus 9—10. szágos diakkongoságok képviselői ná, ha a kongák most meg és s feszült atmoszszinűnek tartja a nem fogja engeus megtartását, vüli garanciákat tól.

ára

ország

ni

vább, hogy hogy er közbenjöttével not fog kieszközölmai parasztság réis, hogy közelebbpénzügyi alminiszre és az adóterhet fogja elintézni. nak adott nyilat- arra, hogy

munkahány, a telenedése, a ma- is gazdasági és eták azt a lelki- lelketlen igazás- alajt nyújtott.

esnak az utolsó pilololok állásáról és an a kellő időben ket tennie, de az hogy a helyzetet sz arra, hogy a jöb- bban megtörténje- ek.

fehérvári nységből

királyi ítélőtábla tanácsa elé. Ger- azzal védekezett, azért követte el, os, különösképpen yton viccelődtek ak, hogy Kallós s ezt egy rendes Kérte a bíróságot, hogy önként adta zére.

vád és védelem hallgatása után Gergely valóban s ezzel bűnét t, hogy a tárgya- lati fogságban is t, hogy mindent ol tiz évre száll- házbüntetését. en megnyugodott.

PÁLYAUDVA- LÁN KISZABA- BÓL. Berlinből je- herpályaudvaron hat kellett két be- eirkuszi oroszlan eikből. A kiszaba- kusz többi állatai vérfürdőt rendez- rtani, hogy ember esnek a vérengző- haságot, rendőrsé- rendelték ki a pá- állatszoliditókkel állatokat vissza- ikbe.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Márton Ernő.
Felcél: a zsidóság érdekeinek megvédése.
Bukaresti szerkesztőség:
Hátszegi Ernő Hotel Imperial
Cikkeknek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Az örök Herzl Tivadar

A jelen dübörgő eseményei közepette a világ zsidósága kegyelettel áll meg, hogy megemlékezze Herzl Tivadar halálának immár huszonhatodik évfordulójáról. Tamuz 20-án az egész világ zsidóságának szíve dobbanása a döblingi sir felé száll, ahol örök álmát alussza a zsidó nép hallhatatlan örök vezére. Évről-évre odazarándokol a zsidó nép lelkiismerete, esztendőről-esztendőre Tamuz 20-ika ad alkalmat a zsidó nemzetnek arra, hogy önmagába szállva, itéletet tartson önmaga fölött és hogy válaszoljon arra a kérdésre: megtettük-e kötelességünket a zsidó néppel szemben, megtettük-e mindent Herzl Tivadar gyógy hagyatékának, csodálatos örökségének eszmei fenntartása és gyakorlati megvalósítása érdekében? Ahogyan telnek, mulnak az esztendők, az egymásra torló események nap-nap után igazolják Herzl Tivadar zseniális meglátásait és profétai jóslatait. A galut zsidósága oly fájdalmas szenvedéseken megy keresztül, amelyekre csak a zsidó történelem legsötétebb napjaiban volt példa. A huszadik század minden civilizációja és az emberiség állítólagos fejlődése nemcsak, hogy nem vették le a napirendről, de talán ezerszeresen kieleztek a zsidókérdést, amelynek megoldása Herzl Tivadar koncepciójának középpontjában állott.

A másik oldalon pedig ott áll a zsidó Palesztina, amelyet a mandatárius hatalom minden indolenciája és a zsidóság belső és külső ellenségeinek semmilyen mesterkedése sem voltak képesek fejlődésében megállítani. Az augusztusi zavargások és a Palesztinával kapcsolatos legutóbbi események bebizonyították, hogy a zsidó nép politikai egysége és ereje, — amely egyike volt Herzl Tivadar lemosolygott utópiáinak, — ma már komoly valóság. A zsidó nép életének minden fázisát Herzl Tivadar gondolatai és Herzl Tivadar profeciái dominálják. Huszonhat évvel halála után a cionista mozgalom Istentől ihletett megalapítója aktuálisabb és élőbb, mint valaha, a jobb és szebb zsidó jövő lángoló lelkű profétája, aki oly korán szállt a sir mélyébe, nemes figurájával és történelmi szárnyalású művével töretlenül él mindazoknak a lelkeiben, akik mindennek ellenére hinni és bizni tudnak egy jobb és szebb zsidó jövőben.

A ZEPPELIN VISSZAÉRKEZETT FRIEDRICHSHAFENBE. Berlinből jelentik: A Graf Zeppelin második északsarki útjából visszatérőben délebb felegykor 500 m. magasságban átrepült Nantes nyugatfranciaországi kikötőváros felett, majd a Loire mentében haladt keleti irányban. A léghajó Bazel felől jövet este félhétkor jelent meg először Friedrichshafen felett s a kedvezőtlen időjárási viszonyok miatt csak másfél óra múlva tudott leszállani.

BROCKWAY ANGOL KÉPVISELŐ AZ ANGOL MUNKÁSPART VEZÉREINEK DIKTATURÁJA ELLEN. Londonból jelentik: Brockway képviselő, a tegnapi alsóházi botrányok egyik hőse a lapok munkatársai előtt tett nyilatkozatában azt hangsúlyozta, hogy megengedhetetlennek tartja a parlament tagjainak több mint kéthónapos szünetre vonulását anélkül, hogy szóba is hoznák az indiai válságot. A képviselő magatartásával tiltakozni akart azon rendszer ellen, hogy három pártvezér közös elhatározással elnémithasson egy törvényhozó testületet, amikor életveszélyesen fontos problémák kívánkoznak a parlament nyilvánossága elé.

Megjelent: Az új szeszörvény román-magyar szövegű együttes kiadása. Dr. Mandel és dr. Mihelffy szerkesztésében. Ára 140 lej. Vidékre portóval a pénzügyminisztérium mellett 150 lej. Kapható dr. Mandel Fordító Irodában Cluj, Str. Memorandului 12. Továbbá az új Kényszerregyezségi Törvény magyar fordítása. Ára 30 lej. Vidékre portóval 40 lej.

Wilkins buvárhajójával a jövő év májusában indul az északi sark felkutatására

London, július 19. Wilkins sarkutazó, aki az északi sarkon át a Spitzbergáktól Alaskába akar jutni, kijelentette a Daily Mail munkatársának, hogy a jövő év májusában indul útjára. 18 főnyi személyzetet visz magával, akik jóformán mindannyian más és más nemzetbeliekből rekrutálódnak.

Wilkins megállapodott egy amerikai rádiótársasággal abban, hogy a buvárhajó rádióján naponta le fogja adni útjának eseményeit. Filmvállalatokkal is tárgyalt, amelyek hajlandóknak nyilatkoztak filmoperatőröket adni az északsark ut megörökítéséhez.

Artistie eimen új nyugati nivóju művészi fotoszalon nyílt meg Kolozsváron. Rábetz Rózi, aki nemrégén érkezett vissza külföldi tanulmányutjáról, valamint Kiss Irma, aki 14 évig volt a Joanovics testvérek üzletvezetője, nyitották meg ezen tökéletesen nyugati mintára felszerelt új fotoszalont, ahol a fototechnika legmodernebb produktumait óhajtik szolgáltatni a közönségnek. A mai gazdasági viszonyoknak megfelelő árak mellett vállalnak a szakmába vágó mindennemű munkát. Regele Ferdinand Nr. 11. I. emelet, a Gólya-áruház épületében.

Harmincötmillió autó van a világon. Washingtonból jelentik: A kereskedelmi minisztérium autóstatisztikája szerint a világ összes autójának száma harmincötmillió. Az előző évihez képest ez a szám hárommillióval gyarapodást jelent. A hárommillió autóból az Egyesült-Államok területére huszonhat és félmillió, tehát a világ összes autójának nyolcvan százaléka esik.

A huedini (Bánffyhunyd) 1930 július hó 25. és 26. napjára eső országos vásár 1930 július hó 28. és 29. napjain lesz megtartva.

Orvosi hír. Dr. Weinberger Zsigmond ortopéd szakorvos hazaérkezett és rendeléseit újra megkezdte (Strada Iuliu Maniu 26.).

A krimi mohamedánok is a szovjet vallásüldözése miatt panaszkodnak. Rómából jelentik: A Volga mentén és a Krímben élő mohamedánok levelet intéztek a Szentszékhez, melyben közölték, hogy a szovjet őket éppúgy üldözi, mint a keresztényeket. A muzulmánok szabad vallásgyakorlatuk biztosítása érdekében a világ közvéleményéhez kívánnak fordulni.

Agyonlőtték a szobalányt egy zürichi penzióban. Zürichből jelentik: Egy itteni penzióban súlyos bűncselekményt fedeztek fel. Amikor a takarító nő benyitott a férjétől különváltan élő 26 éves Schmied Klára felszolgálóleány szobájába, ágyában fekve, véres lepedővel letakarva találta. A fején két revolverlövés nyoma volt látható. Életveszélyes állapotban szállították a kórházba. Schmied Klára szeretője, aki az utolsó napot vele töltötte, sehol nem volt található. Őt tartják a bűnösnek s ezért megtették az intézkedéseket kézrekerítésére. Az illető Ros János 25 éves pincesz.

Megfenyegették a marseillei esküdteket. Párizsból jelentik: Marseille lakosságát a francia rablóvilág Csikágó-jává növi ki magát. Az esküdtszéknek most került volna a sor egy Carbone nevű parkettáros elítélésére, aki egy négytű agyonlőtt. A tárgyalást el kellett halasztani, mert tizenegy esküdt bejelentette, hogy elfogultnak érzik magát. Az esküdtek az utóbbi napokban leveleket kaptak, amelyekben azzal fenyegették meg őket, hogy ha Carbone-t, a marseillei alvilág barátját elítélik, bosszút fognak rajtuk állni. A tárgyalást csak késő ősszel fogják újból megtartani.

Orvosi hír. Dr. Traub Vilmos, Berlin városi tudószanatóriumának v. osztályvezető orvosa, a párizsi Wagué szívklinika v. asszisztense rendelt tüdő- és szívbetegeknek Strada Memorandului (volt Unió ucca) 6. alatt. Röntgen, Electrocardiograph.

A Korunk július-angusztusi dupla száma. A Korunk eddigi gyakorlatához híven a nyári hónapokra az idén is dupla számot adott ki. A hatalmas kötetnek terjedelmén kívül külön érdekességet biztosít az, hogy valamennyi cikke a növekedéssel foglalkozik. A több mint ötven tanulmányt magában foglaló kötet írásai közül a következőket emeljük ki: Ersek Anna: Vissza a dáma-hoz. Körösi Sándor: Az amerikai hiperkapitalizmus nőtípusa. Erg Agoston: A nő helyzete a fasiszta Olaszországban. Dienes László: A felszabadult orosz nő. Balogh István: A magyar egyetemi hallgató. Reményi József: Nők az irodalom szolgálatában. Nagy Lajos: Nemi szabadság. Doktor Sándor: Erotika típusok. Fábry Zoltán: Szexuális-pszichológiai problémák. Stb., stb. A Kulturkrónika, Szemle és Folyóirat-szemle rovatban több mint huszonöt kisebb cikkben ugyancsak a nőre vonatkozó társadalmi kérdéseket tárgyal a Korunk irógárdája. Szépirodalmi részben pedig Agnes Smedley és Pantelimon Romanov írásaival illusztrálja azokat a mély problémákat, melyek napjainkban a nővel kapcsolatosan oly aktuálisak.

Kilenc strandolót elragadtott a viharos tenger. Rómából jelentik: T Tirreni tengeren négy nap óta igen viharos az időjárás. A partmenti községekben az orkákatasztrófa nagyon sok szerencsétlenséget okozott. Montaio di Castro fürdőhely strandján fürdés közben a nagy hullámok kilenc fürdőzőt a nyílt tengerre sodortak. Mind a kilencen a hullámok között letek halálukat. Két fürdőző holttestét a hullámok sodra később partravetette.

**Hasszorulás, rossz emésztés, erős bomlási és erjedési folyamat a gyomor-bélhuzamban, bélbaktérium- és gyomorsavtúltengés, az arcbőrön és a háton mutatkozó kiütések, valamint karbunkulások a természetes „Ferenc József” keserűvíz használatát mellett visszafé-
lődnek.** Számos gyakorlóorvos a Ferenc József vizet már évtizedek óta mindkét nembeni felhőknek és iskolás gyermekeknek kitűnő sikerrel rendel. A Ferenc József keserűvíz kapható gyógyszerárakban, drogeriákban és fűszerüzletekben.

BOMBAYBAN KÉTSZÁZ NÉMETORSZÁGI GYÁRVÁLLALAT KÜLKERESKEDELMI KÉPVISELET LÉTESÍTÉSÉT HATÁROZTA EL. Londonból jelentik: Az Evening News közlése szerint kétszáz németországi gyárvállalat külkereskedelmi képviselőt létesítését határozta el s egy konzorciumot akarnak alapítani, amely német tőkével dolgozó gyárakkal hálózna be Bombay tartományt. A külkereskedelmi képviselőt foglalkoztatók ezenfelül indiai nyersanyagok Németországba bevitelével is. A Press Association jelenti Bombayból, hogy a szövögyárak üzembeszüntetése tovább tart. Hat vállalat augusztus elsejére beszünteti üzemét. Negyven ezer munkás kenyér nélkül marad.

A LONDONI TÖZSDÉN MA SZEREPÉLTÉK ELŐSZÖR AZ OSZTRÁK KÖLCSÖN CÍMLETEL. Londonból jelentik: A tőzsdén ma szerepeltek először a forgalomban az új osztrák behívású kölcsön ideiglenes címletei. Zárhatkor díjazásójuk 2-3 százalékos volt és előidézték a német jóvátételi kölcsön 4 százalékos díjazásóját is. A gazdasági és pénzügyi sajtóorgániumok közül a Star esodalkozásának ad kifejezést afelett, hogy a jegyzéskor az osztrák kölcsön aláírásai ivateit olyan gyorsan lezárták. A lap hangsúlyozza, hogy európai országok kölcsönei számára nem nagyon kedvező a pénzpiac hangulata.

Két és egy kedett a

Megjelent a

Bécs, július 19. A Társaság folytatotta meg 47. rendszámaú jelenté-
lan arányú fejlődés-
most lezárult ered-
biztosítási állomá-
európai kontinens
intézete lett.

A társaság jelen-
koztatja az európai
abban foglalt adat-
ság ügykezelésének
nyitják, hanem ére-
ják azt a tételt, ho-
uralkodó gazdasági
is folyton fokozód-
életbiztosítás. Enn-
gendő rámutatni az

a Phönix életbizi-
1929. évben tö-
silling új biztosít-
milliárd silling

Az elmúlt évi állor-
ez az összeg 23 szil-
jelent. A folyó évi
emelkedés állandóan

A tanulmányzár-
kapcsolatban köve-
meg visszatérünk a
désének egyes figy-
geire, először azon-
pán egy rövid öss-
amely a legfeljebb
mazza, adunk közre

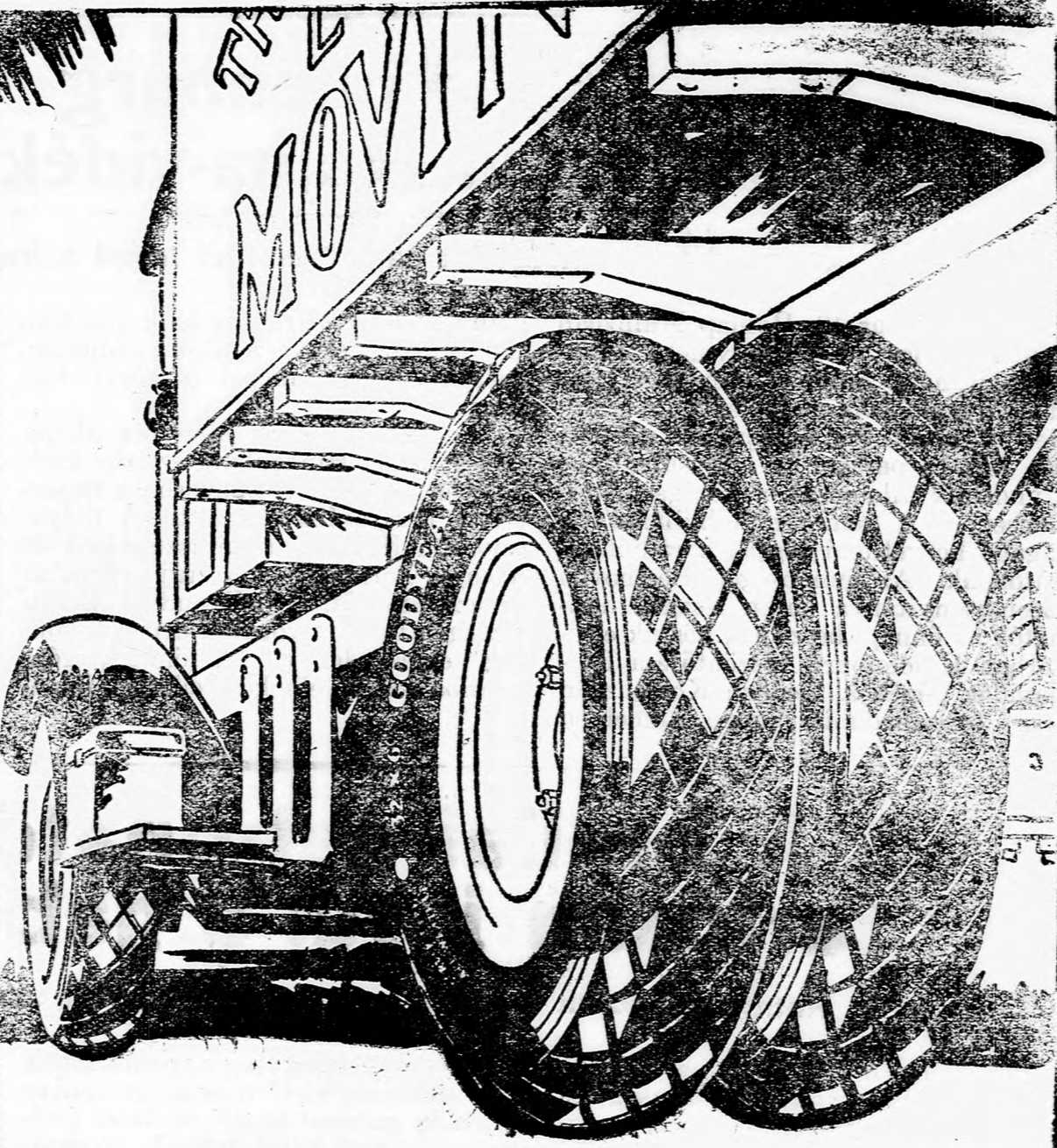
Az 1929. évben k-
összege összesen
A biztosítási állor-
2.190.756.720 silling-
közgyűlés napjaira,
lében az állomány-
sillinget, azaz a há-
lománynak több n-
életbiztosítási díjbe

silling volt; a bizt-
hátramaradtjaik-
linget fizetett ki a
kai tartalékok 1929-
sillinggel 272.335.2
kedtek.

Az összes garanc-
végén 297.612.177.43

A társaságnak
Ausztriában, Nén-
giumban, Francia-
országban, Csehszlov-
viában, Lengyelors-
ban (Romániában
ben) összesen 80 i-
lyeknek összerítke-
Az értékpapír-állo-
sillingre rug. A jel-
helyezett tőkék öss-
lingre, a társaság
kötvényeire folyósi-
get pedig 18.163.145.
gett. Azok a bizto-
lyeknél a Phönix r-
lomány révén, vag-
sítő érdekeltséggel,
mint egy milliárd
állományt mutattak
A legutóbbi idő-
mértékben kibővít-
hálózatát, a Münch-
társasággal fennáll-
barátságos viszony-
mellett, amennyib-
szonyba lépett a Ce-
ces Generales, Pari-
neral Assurance So-
Prudential Assuran-
don intézetekkel. E-
dást létesített az
leghatalmasabb biz-
Metropolitan Life I-
val, Newyork, az új
biztosításoknak egy-
ba való bevezetésér

A Phönix tisztvi-
nyekre és nyugdíj-
más számlára tört-
kolás után a száma-
ling felesleggel
4.000.000 silling tel-
tőke után az idén
lékot fizet, 180.000



Ahol minden perc

pénzt jelent,

ott a híres All-Weather gummit a legtöbb teherautó tulajdonos minden más márkával szemben előnyben részesíti. Az All-Weather biztosítja a zavartalan üzemképességet, a nagyobb teherbírást, a biztosabb gyorsaságot és a hosszabb tartósságot. A gummi felülmúlhatatlan tulajdonságait és a Supertwist-szövet előnyeit vásárlás előtt be lehet Önnek bizonyítani.

GOODYEAR

OLLÓ GUMI

KÖZGAZDASÁG

Két és egynegyedmilliárd shillingre emelkedett a „Phönix” biztosítási állománya

Megjelent a bécsi Phönix Életbiztosító Társaság mérlege

Bécs, július 19. A Phönix Életbiztosító Társaság folyó évi június 30-án tartotta meg 47. rendes közgyűlését. Az igazgatóság jelentése az intézet szokatlan arányú fejlődéséről számol be. A most lezárt eredmény után a Phönix biztosítási állomány tekintetében az európai kontinens második legnagyobb intézete lett.

A társaság jelentése élenként foglalkoztatja az európai szakajtót, mert az abban foglalt adatok nemcsak a társaság ügykezelésének nagy sikerét bizonyítják, hanem érdekes dokumentumok az egész világon uralkodó gazdasági stagnáció közepette is folyton megnövekedő közszükségletet az életbiztosítás. Ennek igazolására elegendő rámutatni arra, hogy

a Phönix életbiztosítási állományát az 1929. évben több mint 600 millió silling új biztosítással mintegy 2.2 milliárd sillingre emelte föl.

Az elmúlt évi állományhoz viszonyítva ez az összeg 23 százalékos emelkedést jelent. A folyó évi öt hónapban ez az emelkedés állandóan fokozódik.

A tanulmányzámba menő jelentéssel kapcsolatban következő számainkban még visszatérünk az életbiztosítás kérdésének egyes figyelemreméltó jelenségeire, először azonban bevezetésül csupán egy rövid összefoglaló kivonatot, amely a legfontosabb számokat tartalmazza, adunk közre:

Az 1929. évben kötött életbiztosítások összege összesen 614,463,042 silling. A biztosítási állomány az év végén 2,190,756,720 sillinget tett ki és az ideai közgyűlés napjáig, tehát a folyó év felében az állomány elérte a 2400 millió sillinget, azaz a háború előtti aranylománynak több mint kétszeresét. Az életbiztosítási díjbevétel 104,572,998.20 silling volt; a biztosítottaknak, illetve hátramaradtjaiknak 30,564,451.94 sillinget fizetett ki a társaság. A technikai tartalékok 1929 végéig 56,362,158.95 sillinggel 272,335,255.01 sillingre emelkedtek.

Az összes garanciális alapok az év végén 297,612,177.43 sillinget értek el.

A társaságnak Magyarországon, Ausztriában, Németországban, Belgiumban, Franciaországban, Olaszországban, Csehszlovákiában, Jugoszláviában, Lengyelországban és Bulgáriában (Romániában most van épülőfélben) összesen 80 ingatlana van, amelyeknek összértéke 56,198,298.48 silling. Az értékpapír-állomány 149,666,436.85 sillingre rug. A jelzálogkölességekbe kihelyezett tőkék összege 17,578,224.16 sillingre, a társaság saját életbiztosítási kötvényeire folyósított kölcsönök összege pedig 18,163,145.21 sillingre emelkedett. Azok a biztosító intézetek, amelyeknél a Phönix nagyobb részvényállomány révén, vagy mint viszontbiztosító érdekeltséggel bír, 1929 végén több mint egy milliárd silling életbiztosító állományt mutattak ki.

A legutóbbi időben a Phönix nagymértékben kibővítette viszontbiztosító hálózatát, a Münchener viszontbiztosító társasággal fennálló ismertlen szoros és barátságos viszonyának fenntartása mellett, amennyiben szerződéses viszonyba lépett a Compagnie d'Assurances Générales, Parizi, a Legal and General Assurance Society, London és a Prudential Assurance Company, London intézetekkel. Ezenfelül megállapodást létesített az egész földkerekség leghatalmasabb biztosító intézetével, a Metropolitan Life Insurance Company-val, Newyork, az ugynevezett csoportos biztosításoknak egyes európai országokba való bevezetésére nézve.

A Phönix tisztviselői jóléti intézményekre és nyugdíjalapokra és egy sor más számlára történt bőséges tartalékolás után a számadási évet 760,434 silling felesleggel zárta, amelyből a 4,000,000 silling teljesen befizetett alap- tőke után az idén is 8.5 százalékos osztalékot fizet, 180,000 sillinget pedig a

tőketartalékok gyarapítására fordít, amely ezzel az összeggel tehát 2,180,000 sillingre emelkedik.

A társaság összesen tizenhat európai

A Morgan-csoport augusztus elsejéig átveszi a romániai telefont

Még ebben az évben megépítik Románia és a kölföld között az első telefonkábelvonalat

Bucuresti—Bukarest, július 19. A telefonkoncesszió megadásáról szóló törvény értelmében az amerikai Morgan-csoport megkezdte a román posta összes telefonvonalainak és felszereléseinek átvételét. Augusztus elsejéig az amerikaiak birtokba veszik az egész hálózatot és azonnal megkezdik az átszervezést. Az átvétel után megalakítják az átszervezés és kihasználásra szolgáló részvény társaságot, amelynek vezetőségére és igazgatóságára vonatkozólag ma létre is jött a megegyezés Morganék és a kormány között.

Hir szerint a részvénytársaság vezetését Max Ausnit, a Resica vezérigaz-

Amatőrök EMKE Drogeriában

fényképezési lemezeket, papírokat, vegyszereket nagy választékban szerezhetnek be az

CLUJ-PIATA UNIRII TELEFON 2-50

országban és ezenfelül Egyiptomban, Sírriában és Palesztinában dolgozik saját fiókjaival.

A társaság kitünő jelentése érdekes képet ad az életbiztosítási ágazat nemzetközi összefüggéseiről s arra, mint bevezető sorainkban jeleztük, még vizs- sza fogunk térni.

gatója, bukovinai nagyiparos veszi át, mint adminisztrateur delegue.

A részvénytársaság megalakulásával egyidejűleg mint beavatott helyen köz- lik, megkezdik még augusztus hó folya- mán a nemzetközi telefonhálózatba való bekapcsolódás előmunkálatait. Minde- nekülött a Bukarest és Kurties, vala- mint a Bukarest és Zombolya közötti kábelvonal építését kezdik meg, amely- nek lefektetését, ha kedvező időjárás lesz, az év végéig be is fogják fejezni. A belföldi hálózat újjáépítéséről és az au- tomata telefonközpontok felállításának időpontjáról még nem történt döntés.

Hatvan millió darab 10 lejes ércpénz kerül forgalomba szeptember elsejétől kezdve

Bucuresti—Bukarest, július 19. Az év elején megszavazott stabilizációs törvé- nyek alapján a kormány jogában áll a jelenleg forgalomban levő öt és husz le- jes papírpénzek helyett érc-váltópénze- ket forgalomba hozni. Idáig az angol és francia pénzverdekben 1 milliárd és 300 millió értékű 5 és 20 lejes ércpénz ké- szült el és ezt a kormány már forgalom- ba is hozta. De ahhoz, hogy a meg a for- galomban levő 5 és 20 lejes papírpénze- ket ki lehessen vonni a forgalomból, szükséges újabb másfélmilliárd lej ér- tékű ércpénz forgalomba hozatala.

A kormány tehát az angol és francia állami pénzverdekben újabb 35 millió lej értékű 20 lejes ércpénzt rendelt, de ezenkívül megrendelték a két külföldi állami pénzverdekben hatvan millió da- rab 10 lejes érc váltópénzt is. A pénzver- dékkel történt megállapodások szerint az első ércpénzszállítmányok már szept- ember elsejétől kezdve fognak befutni a konstancai kikötőbe. Szeptember else- jétől kezdve tehát a forgalomban levő 5 és 20 lejes ércpénzek kivül az új 10 lejes váltópénzek is forgalomba kerül- nek.

Mint kuriózumot említjük meg, hogy az állam a külföldi pénzverdeknek 1000 darab 20 lejes ércpénzért 25 angol schil- linget fizet, míg 1000 darab 10 lejes érc- pénz előállításá 18 shilling és 6 penny, vagyis az államnak egy husz, vagy 10 lejes ércpénz darab körülbelül egy lejé- be kerül.

Angliában újabb bányüzemeket szüntettek be. Londonból jelentik: Ang- ol ipari körök véleménye szerint a széniparban még mindig semmi kilátás, hogy a közeli időkben javulás álljon be. E hónap folyamán az északi grófságok- ban három bányát szüntetnek meg, amelyben 8600 embernél többen dolgoz- nak. Ezek közül nagyon kevesen fog- nak tudni más bányákban elhelyeked- ni. A többi bányákban ugyanis a munká- sok heti három, vagy öt napon át vannak elfoglalva.

Bengeteg fizetéseketelenség New- yorkban. Newyorkból jelentik: A ked- vezőtlen gazdasági helyzet következté- ben az Egyesült-Államokban példátlan fizetéseketelenségi epidémia dühög. Ez év első felében Amerikában 13,771 cég került csődbe, vagyis 1600-zal több, mint tavaly ugyanilyenkor. Az 1922-i válságos időben 13 ezer 384 volt a beje- lentett fizetéseketelenségek száma. Az inszolvensé lett cégek passzívái az el- múlt első felében 337 millió dollárt tettek ki. Tavaly ugyanebben az időben a passzívák összege 104 millió dollár- ral kevesebb volt. Ezek a számok élen- ken bizonyítják az Egyesült-Államokban fennálló gazdasági depressziót.

Nagyfokú áresések a mozdonyipar- ban. Berlinből jelentik: A világgazda- ság egyre rosszabbodó helyzetét köve- tkeztében a lokomotivokban való szük- séglet is esőkent. A világ legnagyobb mozdonygyárjai Angliában és Németor- szágból voltak, ezek az európai piacot évtizedien át uralták. Csak az utolsó években jelentkezett a francia és belga mozdonyipar és pedig veszedelmes kon- kurrencként. Franciaország mindig ab- ban a helyzetben volt, hogy nemcsak az anyaországot látta el mozdonyokkal,

hanem a francia kolóniákat is. Ezek a gyárak jól megállották a helyüket és igen szép osztalékot fizettek. A német lokomotivgyártás azonban az utóbbi években egyrészt a belga és francia verseny miatt, másrészt az előállítási költségek felhalmozódása következtében elvesztette vezetőségét. Ma a régi huszonöt gyárral szemben csak tizenkét mozdonygyár van üzemben és ezek sem dolgoznak teljes kapacitással. E siral- mas állapotok következtében a moz- donyipar élen álló társulatok elhatá- rozták, hogy leszállítsák az árakat. Ez az áreszállítás azonban nem sokat használt, mert sem Franciaországban, sem azokban az országokban, ahol a belga lokomotiviparnak piaca volt, nem akarják bevezetni a német gyártmá- nyokat. Ez válságot idézett elő a német- országai lokomotivgyárakban. Majdnem hasonló a helyzet Angliában is, ahol néhány gyár kénytelen volt üzemét be- szüntetni.

Mennyi osztalék jutott kifizetésre az idén Amerikában. Newyorkból jelentik: Dacára számos osztalék-mérséklésnek, az amerikai részvénytársaságok ez idén fokozott osztalékfizetéseket eszközöltek. Az első felében az Egyesült-Államok- ban 2463 millió dollárt osztottak szét az osz- talékok címén. Tavaly ugyanebben az időpontban 2134 millió dollár volt a kiosztott dividendák összege. 1928 első felében 1645 millió dollár osztalék ke- rült kifizetésre. Meg kell azonban mind- ezek ellenére állapítani, hogy ebben az évben 294 társulat teljesen beszüntette az osztalékok kifizetését. Tavaly csak 67 ilyen társulat működött az Egyesült- Államok területén. 114 társulat a meg- állapítottnál kisebb osztalékot fizetett. 1929 első felében ez a szám mindössze 26 volt. Főlemelt osztalékot 117 társulat fizetett. Tavaly 196 volt az ilyen társu- latok száma.

ORTHODOX ILLUMINATUS

BUDAPEST, VII., Kartész-utca 33.

3 JÉVÉ TANÉVRE KIBŐVÍTETT ARANYKÖNYV NYILK MEG.

Az összes elemi és középsőiskolák közelében. Szeretetteljes gondosság!

1 legén nyelvek! Orvosi felügyelet! Naponta 6 óráig! Képzés! Külön számla nincs! Méltányos díjak! Külön számla nincs! Folyó tanévben felbontások még elfogadottnak

Apróhirdetések

JÉGSZÉKRENYEK

mészárosok és vendéglősök részére is minden méretben. Sörkímérő pultok KERESZ- nél Targu-Mures, telefon 814. Kivánatra ár- jegyzék. — Képviselet Brassó és vidékére: PAUL TITTES Brasov

Üzlethelyiség

augusztus 1-re kiadó, Str. Memorandului 16.

ÜGYVÉDJELŐLT

perfekt román, praxis- sal állást keres. Meg- kereséseket „Doktor juris” jelígre a ki- adóba kér.

SAJÁT géppel is

rendekező gyors és gépirónó napi pár órai munkát vállal. Cime- ket a kiadóba „Dél- után” jelígre kérek.

OLCSÓN ELADÓK:

varrógépek, biciklik, pathetikonok, cimbalnok, irógépek, fastmények, kosztümök, köpenyek és férfi felöltők, női bundák, függönyök, szövetek, rádiók, lepe- dövázon, különböző ékszer, férfiarajy- órák, karkötők, láncok, különböző ezüst és nikkelt órák, stb. Zalogház, Calea Victo- rieii 25jx.

SZÉKFOVASBAN

tökéletesen jártas fia- talember javítást és készíttést vállal. Cim: Maneszes Ferenc va- kok intézete Honvéd- u. 25. Hívrásra házhoz megyek.

Techirgiol-fürdő

Híres hideg és iszap fürdők, gyönyörű tengeri strandfürdő

Meleg fürdők azonnali hatással női betegségeknel, szkrofu- lózinál (nyitott, vagy zárt), mindenfajta gennyezésnél, a leg- erősebb csuszorhamoknál, farzsábanál, érelmeszesedésnél

A fürdőidény május 15-én kezdődik s október 1-ig tart. Egy ágyas szoba 600—1500 Lei (május 15-től június 15-ig). Két ágyas szoba 1000—2000 Lei (május 15-től június 15-ig).

A tavon motoros osónakok, jazz-band, színház, katonazene, különböző szóra- kozások. — Minden osztályu éttermek, ebéd személyenként 40 Lei. — Olcsó piac és konyhák családok részére

Meleg iszapfürdők, akárhány veder iszappal 800 Lei, hivatalnokoknak 70 Lei lepedő használattal

Vasut az állomásig. — Váltson jegyet Techirgiol állomásig.

Levezetés: a „Sindicatul Proprietarilor” címére küldendő, a megérke- zésnél felvilágosítást szerezhet az állomási irodában.

Községi előljáróság és a Tulajdonosok Szindikátusa



a márka amely- ben a hasznos és íz- kes gumik, „Olla” nevezetűek, a leg- megbízhatóbbak, Minde- nyit kapható, Valószínűleg csak a „Olla” név átható!

ék a marseillei eskü-
mentik: Marseille las-
rablóvilág Csikágó-
gát. Az esküdtzéken
a sor egy Carbone
elítélésére, aki egy
tárgyalást el kellett
ízeneget esküdt beje-
ogultnak érzi magát,
többi napokban leve-
lyekben azzal fenye-
g hogy ha Carbonet, a
y barátját elítélte,
ntk állni. A tárgya-
el fogják újból meg-
Franz Vilmos, Berlin
riumának v. osztály-
parizi Waguez szav-
ense rendel tudó és
rada Memorandului
6. alatt. Röntgen.
...
lius-anguszti dupla
eddigi gyakorlatához
ónapokra az idén is
t ki. A hatalmas kö-
ívült külön érdekes,
ogy valamennyi cik-
foglalkozik. A többi
nyant magában fog-
közül a következőket
Anna: Vissza a dá-
dor: Az amerikai hi-
tipusa. Erg Ágoston:
fasiszta Olaszország-
zó: A felszabadult
István: A magyar-
nő. Reményi József:
szolgáltatásban. Nagy-
dság. Doktor Sándor:
ábró Zoltán: Szexuál-
lélmak. Stb., stb. A
zemle és Folyóirat-
több mint huszonöt
gyancsak a nőre vo-
i kérdéseket tárgyal
rdája. Szépirodalmi
es Smedley és Pan-
írásaival illusztrálja
problémákat, melyek
el kapcsolatosan oly-
...
től elragadtott a vi-
ből jelentik: T Tár-
ny nap óta igen vi-
partmenti községek-
sztrófa nagyon sok
okozott. Montalto di
strandján furdés köz-
mok kilenc furdőtök
sodortak. Mind a ki-
kötött lettek halála-
olttestét a hullámok
ravetette.
...
sz emésztés, erős bom-
yamat a gyomorbeli-
térium és gyomor-
arabórón és a háton
k. valamint karbun-
etes „Ferenc József”
ta mellett visszafel-
akorlóorvos a Ferenc
vizedek óta mindkét
nek és iskolás gyer-
sikerrel rendel. A
rívíz kapható gyógy-
gériákban és füszer-
...
AN KÉTSZÁZ NÉ-
GYÁRVALLALAT
DELMI KÉPVEISE-
SÉT HATÁROZTA
...
lentik: Az Evening
int kétszáz németor-
at külkereskedelmi
ését határozta el s
akarnak alapítani,
vel dolgozó gyárak
mbay tartományt. A
épviselet foglalkoz-
dial nyersanyagok
vitelével is. A Press
Bombayból, hogy a
beszüntetése tovább
augusztus elsejére
Nagyvenerer mun-
marad.
...
TÖZSDÉN MA
ELŐSZÖR AZ
SÓN CÍMLETEL
...
A tőzsdén ma sze-
forgalomban az új
kölcsön ideiglenes
diszkontójuk 2-3
előidézték a német
4 százalékos disz-
kusági és pénzügyi
szül a Star esodál-
vezést afelett, hogy
sztrák kölcsön alá-
yorsam lezárták. A
egy európai orszá-
mára nem nagyon
hangulata.

Színház—Művészet

A Magyar Színház Irodájának közleményei:

Vasárnap d. e. 11 órákor: *A sztambuli tolvaj*. Helyárak: 15 és 10 lej.

Brillians és gazdag műsora lesz a vasárnapi matinének. A Sztambuli tolvaj című filmet mutatják be. Főszerepben: Douglas Mc Lean.

HAJRÁ UTÁNA

Hangos film-attrakció 20 és 10 lejes helyárral

Vasárnap, hétfőn és kedden az európai filmgyártás legtekélyesebb remeke, a 15 felvonásos „Hajrá utána” fogja gyönyörködtetni a Magyar Színház közönségét. A „Hadzi Murat”-nál is nagyobb szenzáció a „Hajrá utána”. Helyárak: 20 és 10 lej.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Vasárnap este 9 órákor: Alvinczi huszárok. (Operette-ujdonság, 4-édeszer. Sorozatszám 326.)

Az „Alvinczi huszárok” összes előadásaira már most árusítja a pénztár a jegyeket.

Hétfőn este 9 órákor: Huzd rá cigány. Operett-ujdonság, nagyon olesó mozihelyárral! Jegyek ára: 50, 40, 30, 20 és 10 lej. Sorozatszám 327.

Kedden este 9 órákor filmelőadás: Hajrá utána! 15 felvonásos, brillians hangos, zenélő, éneklő, de nem beszélő film-vígjáték. Rendezője: Richard Eichenberg a „Zwei Herzen in 1/4 takt” világhírű rendezője. Főszereplők: Dina Gralla, Harry Halm és Szőke Szakáll. Helyárak: 20 és 10 lej.

Szerdán este 9 órákor: Diákszerelm. Operett-ujdonság, nagyon olesó mozihelyárral. Helyárak: 50, 40, 30, 20 és 10 lej. Sorozatszám 328.

Csütörtökön este 9 órákor: Viktoria. Operett-ujdonság, először. Az utóbbi évtized legragyogóbb, legtekélyesebb operettje. Világsiker! Kondor Ibolya, Betegh Bébi, Köszeghy Margit, Solthy, Ilász, Tompa, Réthely föllépésével. Olesó nyári helyárral. Ötszemélyes páholy ára 250 lej. Többi jegyek ára 100, 90, 80, 65, 50, 40, 30, 25 és 20 lej. Sorozatszám 329.

Pénteken este 9 órákor: Viktoria. Operett-ujdonság, 2-odszor. Olesó nyári helyárral. Sorozatszám 330.

Szombatán este 9 órákor: Viktoria. 3-adszor. Olesó nyári helyárral. Sorozatszám 331.

Vasárnap d. e. 6 órákor: Alvinczi huszárok. 5-ödször. Olesó nyári helyárral. Sorozatszám 332.

Vasárnap este 9 órákor: Viktoria. 4-édeszer. Olesó nyári helyárral. Sorozatszám 333.

Hétfőn este 9 órákor: Csunya lány. Operett-ujdonság, nagyon olesó mozihelyárral. Jegyek ára: 50, 40, 30, 20 és 10 lej. Sorozatszám 334.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI-MŰSORA:

Vasárnap d. e. 11 órákor matiné: A Sztambuli tolvaj. Kalandos történet 8 felvonásban. A főszerepben: Douglas Mc Lean. Helyárak: 20 és 10 lej.

Vasárnap csak 3, 5 és 7 órákor: Hajrá utána! (A „Szózik a vőm” hangos, zenélő, éneklő, de nem beszélő film változata. Helyárak: 20 és 10 lej.)

Hétfőn csak 3, 5 és 7 órákor: Hajrá utána! Helyárak: 20 és 10 lej.

Kedden 3, 5, 7 és 9 órákor Kolozsváron utóljára: Hajrá utána!

Szerdán 3, 5 és 7 órákor: Premier. Világatrakció! A botrány. Hatalmas és izgalmas társadalmi dráma. Ujdonság 8 felvonásban. Főszereplők: Olive Brook, Evelyn Brent, Dorris Kenyon, William Powel. Helyárak: 20 és 10 lej.

Egy precíz óra mindenki részére!



A „40,6 mintájú”, Omega-óra épp oly garantált mind a többi luxusórák.

A jótállással alatt értjük, hogy a 175 alkatrészből álló „40,6 mintájú Omega óra” épp úgy mind a többi Omega szerkezetekhez az összeállítás — ezredmilliméterig pontosan felül van vizsgálva. — Ha egy Omega-órát vesz úgy nemcsak a szépkívitelű órát

kapja hanem egy előzőleg elsőrangú szakemberek által kipróbált szerkezetet is.

Kérje bemutatásra a legújabb „40,6 Omega-mintát”. Az Omega-óra egyedülálló versenytárs nélküli minőség. Mással nem pótolható.

OMEGA

EGY ÉLETRE ELÉG

Csütörtökön 3, 5 és 7 órákor: A botrány. Helyárak: 20 és 10 lej.

Pénteken 3, 5 és 7 órákor: A botrány. Helyárak: 20 és 10 lej.

Szombatán 3, 5 és 7 órákor: A skóciai expressz. Idegfeszítő filmdráma 8 felvonásban. Helyárak: 20 és 10 lej.

Vasárnap d. e. 11 órákor matiné 15 és 10 lejes helyárral: A legyőzhetetlen. Kalandor-történet 8 felvonásban. Főszereplő: Luciano Albertini.

Vasárnap 3-kor és fél 5 órákor: A skóciai expressz.

RADIO MŰSOR

Idő: Középeurópai

VASÁRNAP, JULIUS 20

Bukarest. 10.45: Gyermekekora. 17: Zenekar. 19: Grammfón. 20.30: Emlékbeszéd. Utána szimfonikus hangverseny. Majd hírek.

Budapest. 9. Ujsághírek. Kozmetika. 9.45: Egyházi zene. 12.25: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, majd Kálmán Imre hangverseny. 2: Grammfón. 3.30: A m. kir. Földművelésügyi Minisztérium rádióelőadás-sorozata. Ulicsny Károly m. kir. szőlészeti és borászati kerületi főfelügyelő: „A csomagoszólóról, annak csomagolásáról és annak eltartásáról”. 4: Rádió, Szabadegyetem 5.15: Schwartz János, a m. kir. Operaház tagjának és 14 éves János fiának hangversenye különleges hangszereken. 6: A m. kir. 1. honvédelmi miniszterének zenekarának hangversenye az Angol parkból. 7.30: Petőfi-dalok. Előadják Medgyaszay Vilma és Závodszy Zoltán, a m. kir. Operaház művésze. 8.10: Részletes sport- és löversenyeredmények. 8.25: Békeffy-est. Rendező Békeffy László. Utána pontos időjelzés, időjárásjelentés. — majd Banda Marci és cigányzenekarának hangversenye a Baross-kávéházban.

Belgrád. 20: Csejics operaénekes dalestje. 21: Rádiózenekar. 22.15: Balalajkenekar.

Berlin. 20: Népszerű hangverseny. Utána 0.30-ig tánczene.

Bern. 21: Rimski-Korsakov dala. 21.20: Szórakoztató zene.

Brünn. 20.50: Tamburicazene. 22.18: Pozsony.

Breslau. 20.15: A ratibori városi zenekar hangversenye. 22.40: Grammfón tánczene.

Brit nemzeti műsor. 21.05: Salmund esellóművész játéka a rádiózenekarral. 22.30: Vallásos elmélkedés.

Frankfurt. 20.15: A rádiózenekar szórakoztató zenéje tenorénekekkel. 23—0.30: tánczene.

HÉTFŐ, JULIUS 21

Bukarest. 20: Kamarazene. 21.15: baritonénekes estje. 22.15: Cruceanu zongoraművész játéka.

Budapest. 9.15: Az Országos Postászenekar hangversenye. 9.30: Hírek. 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból. Időjárásjelentés. 12.05: Hangverseny. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 2.30: Hírek. 4: Ujházy György felolvasása: „Banc Bálint története”. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: Tót-magyar nyelvtanítás. 5.30: Grammfónhangverseny. 6.30: Petri Mór felolvasása: „A diósgyőri vár”. 7: Vargha Imre magyar nótákat énekel Farkas Jenő cigányzenekarának kíséretével. 8: Siklós Ferenc felolvasása: „Mit hozott és mit hozhat a hangos film”.

8.30: Francia operaest. Utána Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd Pataki-jazz a margitszigeti Spolarié-étteremből.

Basel. 22: Szórakoztató zene. Belgrád. 19: Nemzeti dalok gitárkísérettel. 22.15: Grammfón. 22.45: A rádióénekes hangversenye.

Berlin. 20.30: Wien. Utána 0.30-ig tánczene.

Bern. 20. Népszerű est. 21.30: Gyógytermi zenekar.

Brit nemzeti műsor. 21.40: Haley Olga mezzoszoprán és Menges Isolda hegedűművész hangversenye. 23: A Piccadilly-zenekar tánczenéje csak 15544 méteren.

Brünn. 20.30-ig Ofenbach „Eljegyzés lámpafény alatt” c. operettje. 20.30: Prága.

Frankfurt. 19.30: Részletek Sunné: „A penzió és Boccacio” c. operettjéből. 20: Molière: „A képzelt beteg” c. há-

romfelvonásos vígjátéka. 21.15: Friedrich Erzsébet berlini állami operaénekesnő bucsuhangversenye a rádiózenekar közreműködésével.

Hamburg. 20: Vasárnap a fedélzeten, a német haditengerészettel Norvégiában, hangjáték. 22.45: Kávéházi zene.

Kalundborg. 18.20: A rózsák gondozása. 20: A rádiózenekar hangversenye. 21.15: Hangjáték. 24-ig tánczene.

Kattowitz. 20.15: Wien. 23: Tánczene.

Köln. 20: Szórakoztató zene. 21: Müller-Schlösser: „A bucsu napja”. Hangjáték. 24-ig kávéházi zene.

Königsberg. 19.50: Hangverseny. 22.15: Szórakoztató zene. Utána 23.30-ig: tánczene Zoppotból.

Krakko. 19.45: Warsó. 20.15—24: Warsó.

Leipzig. 22: Keiserling méltatása ötvenedik születésnapja alkalmából. Utána 24-ig tánczene.

Ljubljana. 20: Rádiózenekar.

London. 20.35: Midland Regional. 22.30: Piccadilly-tánczenekar.

Milánó. 19.30: Kis hangverseny. 20: Rossini: „A goromba ur” c. operájának előadása. Majd 24-ig tánczene.

Mor. Ostrava. 19: Katonazene. 20: Grammfón. 20.30—22.55: Prága.

München. 17.05: Wagner: A nürnbergi mesterdalnokok c. operájának előadása a Prinzregenten-színházban.

Convocare

Acționarii Societății noastre sunt rugați a lua parte la Adunarea generală extraordinară ce va avea loc pe ziua de 29 Iulie 1930 la orele 10 a. m. la sediul nostru.

Ordinea de zi:
1. Fixarea membrilor în Comitetul Executiv și salarul ei în conformitate cu statutele.
2. Propuneri.

„VENUS”

Fabrica de piepteni și articole de bijuterii de par S. A.

Ne gondoľkozzon

hanem vásárolja meg a Temesvári Első Takarékpénztár által garantált

20 leles

Mentő Egyleti sorsjegyet, mer ta huzás visszavonhatatlanul a jövő hó

augusztus hó 3-án

meg lesz tartva és elszalasztja szerencsésjét.

Főnyeremény 100.000 lelei

de van 50, 20, 10 és 5000 leles számosságú nyeremény is.

Sorsjegyek vásárolhatók: a dohánytözsékben, borbély üzletekben, az utcai árusoknál és a Sorsjegyi Irodában Str. Regina Maria 32 sz. emelet, 2 ajtó. Vidéki rendelések 5 da rabonként 116 lei pénz lézetes beklüldése ellenében eszközöltetnek.

Uj kedvezmény vendéglőknek

Ezen lap előfizetőinek megelégedésére nyújtott

20 %

kedvezményt szobárainkból

10 %

kedvezményt olesó éttermi árainkból (menut kivéve) módunkban van az UJKELET kiadóhivatalával létesített megállapodás alapján kibővíteni

Magyar Kir. Operaház Nemzeti Színház Kamaraszínház

előadásaira szóló mérsékelt áru jegyekkel. Teljesítéssel nagy keresletre kerülnek szobák és színházjegy rendelését két-három nappal előbb valunk közölni.

PARK SZÁLLODA Budapest

szemben a Keleti pályaudvar érkezési oldalával. (Nincs kocsiköltés.)

XIII EVF. Cluj—Kolozs július 5690 ÉV

As Uj Kelet az és bánati z na kikélnk után ferrás megje

Késiratokat n megörzésük

az ant

Két jelentés felel és a földmunka előtt. Mind a frontonról tesz rap dere államtitkár ról, a másikat igazgató szerkesztő Maramarosban jelentés arra a miért talált teraszok körében. És erre a két jelentés közt. Mert egy dobos rab tojásba került akarunk számlát kell eladni. „Egy véka búza” — sirják a succadóvégrehajtó az szi, a bankok u mindent... Moldovan tan maramarosi nyomtatásban megjelentésben megköztat egymás ma a Pádurilor Maramarosban ni. Holott tízente arra, hogy Kolozsotát vásároljon. zik az állam aut naponta negyven ramarosi román Hát ezért volt Suceava, Balae lung... Ezért tu rinde és Dumitri zsidókra uszitani tenelemben, hog kiűző paraszttól ni, hogy minden zsidók az okai. Nak okai annak sági termékek á hant, mintha a végrehajtókat valevőleg legelőt lött pergetik me zsidók volnának a Banca Nation kamatot szed vi és emiatt a zsid neacsi és a szint bankok tizenny matot préselnek. Mintha a zsidok nak, hogy a már óta nem csattog be sem jut, hog közmunkákat munkásokékat ép latergiával várja a román parasz Tudja azt jól Moldovan tartón nem a zsidók a lentéseikben val kormányának, ho parasztsok nyom szép napon jön falvakba, ugyan mint a cuzista dők helyett min dani: a kormány más fordulatot nyek. Talán a félre nem érth meg az utolsó kormányának ah politikájához n még nem oldott néhány agitátor tattak, az még sem jelent. A k ra is rászánja morultabb vidék is segítsen. An